Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 74 (1068) | Łódź, Poniedziałek 28 Marca 1927 | פינפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מאָנטאָג כ״ד אדר ב׳ תרפ״ז. | Nr. 74 (1068)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

ווילהעלם זאָל צוריקקומען קיין דייטשלאַנד.

אויסלענדער פערלאָזען מאַסענווייז די כינעזישע שטעדט.

בערלין, 27 (ספּ. טעל.) ווי בעוואוסט, האָט זיך דער ס.ד.-דעפּוטאַט בראַון געווענדעט מיט אַ בריף צום קאַנצלער מאַרקס, וועגען דער נייער געפאַהר, וואָס דראָהט מצד דער מאָנאַרכיסטישער אַגיטאַציע לטובת דעם אַראָפּברענגען פון געוועזענעם קייזער ווילהעלם קיין דייטשלאַנד.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בריף, ווייזט אָן די דייטשע פּרעסע, אַז עס איז נישט אויסגעשלאָסען דאָס בעווייזען זיך פון קייזער ווילהעלם אין בערלין שוין גאָר בקרוב, ווייל די געוועזענע קייזערין הערמינאַ, וועלכע איז זעהר אַן ענערגישע פּערזאָן, פיהרט אַ הצפּטיגע קאַמפּאַניע פאַר דעם צוריקקעהרען פון דער קייזערליכער פאַמיליע קיין בערלין. די לינקע פּרעסע פאָדערט אויף דעם קאַנצלער, אַז ער זאָל בעצייטענס אָנגעהמען ענערגישע שריט געגען דער מאָנאַרכיסטישער אַוואַנטורע, כדי אויסצומיידען שפּעטערדיגע אונאַנגענעהמע קאָנסעקווענצען.

וואהל - רעגולאַמין צום 15. וועלט-קאָנגרעס שוין פונאַנדערגעשיקט.

לאָנדאָן, (טעלעגראַפיש דורך יט״א) דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע האָט צוזאַמענגעשטעלט דעם וואַהל - רעגולאַמין פאַר׳ן קומענדיגען 15 טען וועלט-קאָנגרעס.

דער וואַהל רעגולאַמין איז שוין פונאַנדערגעשיקט געוואָרען צו די בעזונדערע ציוניסטישע לאַנד - אָרגאַניזאַציעס.

שפּרינצאַק, האַנטקע, דיזענהאָף

אָפּגעפאָהרען קיין לאָנדאָן און בערלין.

ירושלים, 27 (טעלעגראַפיש דורך יט״א). שפּרינצאַק, דיזענהאָף און האַנטקע זענען אָפּגעפאָהרען קיין לאָנדאָן, כדי צו בעטייליגען זיך אין דער אויסעראָרדענטליכע זיצונג פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו אין לאָנדאָן, דעם 6 אַפּריל.

די זעלבע דעלעגאַטען וועלען זיך בעטייליגען אין דער זיצונג פון ציוניסטישען אַקציאָנס - קאָמיטעט, וואָס וועט פאָרקומען אין חודש מאַי אין בערלין.

יודישע פרויען פון ארץ-ישראל

בעגריסען די מוטער פון עסטרייכישען פּרעזידענט.

ירושלים, 27 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.אַ.) דער ירושלים׳ער יודישער פרויען-פערעאיין האָט אַרויסגעשיקט צו פרוי מאַריאַנע היניש אין וויען אַ בעגריסונגס-דעפּעשע צו איהר 88 יעהריגען געבורטס-טאָג.

פרוי היניש איז די מוטער פון איצטיגען עסטרייכישען פּרעזידענט. זי איז אַ בעקאַנטע קעמפּפערין פאַר דער סאָציאַלער און פּאָליטישער גלייכבערעכטיגונג פון דער פרוי.

בעטהאָווען - פייערונגען אין ירושלים.

ירושלים, 27. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דער ירושלים׳ער מוזיק-פערעאין צוזאַמען מיט׳ן העברעאישען אוניווערזיטעט האָבען איינגעאָרדענט אַ פייערליכקייט צום 100 יעהריגען יאָהר-צייט-טאָג פון לודוויק בעטהאָווען׳ס טויט.

אויך אין זאַל פון אוניווערזיטעט איז פאָרגעקומען אַ גרויסער בעטהאָווען-קאָנצערט, אין וועלכען ס׳האָט זיך בעטייליגט אַ גרויסער עולם.

כינעזישע שטעט ווערען ריין פון אויסלענדער.

לאָנדאָן, 27 (אטע) די ענגלישע מאַכט האָט אַרויסגעגעבען אַ בעפעהל, אַז ענגלישע בירגער זאָלען וואָס שנעלער פערלאָזען נאַנקין, אויב זייער וואוינען איז נישט אונבעדינגט נויטיג.

פון שבת אָן ווערען די כינעזישע שטעט, וועלכע געפינען זיך שוין אין די הענד פון דעם קאַנטאָנער מיליטער, מאַסענווייז עוואַקואירט פון די אויסלענדישע בירגער - מענער, פרויען און קינדער. די כינעזישע מיליטער-פּאַטראָלען שטעלען צו די עוואַקואַנטען צו די ענגלישע שיפען.

קאָנפערענץ

פון יודישע קהלות אין פּ״יסען.

בערלין, 27 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א) ס׳האָט זיך געעפענט די דעלעגאַטען קאָנפערענץ פון פערבאַנד פון די יודישע קהלות אין פרייסען.

וויצמאַן איז צופרידען

מיט די רעזולטאַטען פון זיין ארבייט אין אמעריקא.

ניו-יאָרק, 27. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) פאַר׳ן אָפּפאָהרען פון אַמעריקאַ האָט פּראָפ. וויצמאַן פערעפענטליכט אַ געזעגענונגס-בריף צו די אַמעריקאַנער יודען.

וויצמאַן שטעלט פעסט, אַז ער איז פולשטענדיג צופרידען מיט די רעזולטאַטען פון זיין לעצטען בעזוך אין אַמעריקאַ. ער רופט די אַמעריקאַנער ציוניסטען צו אַ ווייטערדיגער אַרבייט לטובת ארץ-ישראל, כדי צו בעווייזען די אָפּפערווילליגקייט פון אַלע אַמעריקאַנער ציוניסטען און ברענגען צו אַ פעראייניגונג פון אַלע יודען לטובת דער א״י-אַרבייט. צוזאַמען מיט וויצמאַנ׳ען פאָהרט אויך לואי ליפּסקי.

א „לעקציע" וועגען שפּינאָזא׳ן

געהאַלטען דורכ׳ן לעטישען ראַדיאָ.

ריגא (יט״אַ) דער יודישער דעפּוטאַט אין לעטלענדישען סיים רובין האָט בעת׳ן בעהאַנדלען דעם בודזשעט פון פּאָסט און טעלעגראַף אָנגעוויזען, אַז די לעטלענדישע ראַדיאָ סטאַציע פערשפּרייט אַנטיסעמיטישע דרשות. אַזוי, למשל, האָט אַ לעטישער פּראָפעסאָר זאַליט אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן 200-יעהריגען יובילייע פון ברוך ספּינאָזאַ געהאַלטען אַ „פאָרטראַג" דורכ׳ן ראַדיאָ, אין וועלכען ער האָט אָנשטאָט צו רעדען וועגען שפּינאָזאַ דערצעהלט פערשידענע מעשיות, אַז שפּינאָזאַ האָט פיינד געהאַט די יודען, מחמת זיי זענען שווינדלער און לעבען אויף יענעמ׳ס חשבון. דעריבער האָט ער זיך אויך אָפּגעקעהרט פון זיין פאָלק, וואָס האָט איהם אַלס נקמה אַריינגעלעגט אין חרם. פאָרטזעצענדיג די דאָזיגע מעשיות האָט דער לעקטאָר אויסגעפיהרט, אַז אויך אין לעטלאַנד זענען אַלע יודען רייך און לעבען אויפ׳ן חשבון פון די לעטען א.א.וו.

לאָנדאָנער רב-הכולל אין א קריסטליכער קירכע.

לאָנדאָן, 27 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) די צייטונגען זענען מודיע, אַז הרב הכולל ד״ר הערץ וועט דעם 3 טען אַפּריל האַלטען אַ רעדע אין אַ לאָנדאָנער קריסטליכער קירכע אויף דער טעמאַ: „תנ״ך אַלס אַ בוך".

דאָס איז דער ערשטער פאַל, אַז אַ ראַבינער זאָל האַלטען אַ רעדע אין אַ קריסטליכער קירכע.

„תרבות"-צוזאַמענפאָהר אין פּוילען.

וואַרשאַ, 27. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט האָט זיך געעפענט די לאַנד-קאָנפערענץ פון די „תרבות"-שולען אין פּוילען. ס׳זענען געקומען 106 דעלעגאַטען פון 95 שטעט.

מאָנטאָג (היינט) געהט צום בילדונגס-מיניסטער אַ דעלעגאַציע, כדי צו פאָדערן צפענטליכע רעכט און סובסידיעס פאַר די „תרבות"-שולען.

אוב איז כדאי צו בעמערקען, אַז נישט-קוקענדיג אויפ׳ן צוזאָג פון באַהן-מיניסטער, האָבען די דעלעגאַטען צום „תרבות"-צוזאַמענפאָהר נישט בעקומען קיין הנחות אויף די באַהנען.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער הארציגסטען דאַנק אַלע דאַמען, וועלכע האָבען אַנטיילגענומען אין איינאָרדנען דעם פורים-באַל לטובת דער נאַכט-פּאַנסיאָן.

מיר דאַנקען אויך אַלע לאָדזער פירמען, וועלכע האָבען געשענקט פערשידענע זאַכען פאַר׳ן בופעט פונ׳ם באַל.

די פערוואלטונג פון „לינת הצדק".

1816

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וענערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט.

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 9—6 אין אָוונד, פרויען—12 ביז 3 נאָכמ. 873

אונזערע ליבע זיידען און באָבען צו דער חתונה פון זייער יונגסטע טאָכטער - אונזער מומע
פרל. פייגע בלומה מאַשקאָוויטש) פון ראַוואַ
מיט ה׳ חיים מאיר זיסבלאַט)
ווינשען אַ סך נחת און גליק
די איינקלעך:
יוסף, לייבל און זלמן בערקאַן.

בעקאנטמאכונג.

די בעוואוסטע און לאַנג-עקזיסטירענדע פירמאַ

J. Futerman, Łódź

PIOTRKOWSKA 54, telefon 6-54

מאַכט בעקאַנט, דאָס זי האָט איבערגענומען די פאָרטרעטונג פון די בעסטע ביעלסקער האַנד-דיוואַנען און עמפּפעהלט דער ג. קונדשאַפט צו די פאָרשטעהענדע פייערטאָגע אַ זעהר רייכען אויסוואַהל פון די מאָדערנסטע אינלענדישע און אויסלענדישע

דיוואַנעס, גאַרדינען, מעבעל-שטאָפען,
כאָרניזעס, דעקען, צעראַטען,
פאָרטיערען, נאַרזשוטען, לינאָלעאומס.

אַלעס צו קאָנקורענצלאָזע פרייזען און רעעלע בעהאַנדלונג. הורט און דעטייל!

54. Piotrkowska 54.

אונזער געעהרטען קוזינע ה׳ הערשל ברוסקער און פרוי בלומע ח׳ צוליב׳ן טויט פון זייער טאָכטער׳ל
נ. ע. שרה בילה
דריקען אויס זייער טיפסטען ביילייד.
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים!
ריססין און גלאַטשטיין.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוועגד.
Dr. med.

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 34-72.
נעמט אָן אין דער לעטשניצע פעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג אין דער היים פון 6-8 אָוו.

אַנ׳אויסערגעוועהנליכע סיים-סעסיע

וועלען פערלאַנגען פון מלוכה-פרעזידענט די פוילישע פּאַרטייען

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש). ווי בעקאַנט, האָט די אַדמיניסטראַציע-קאָמיסיע פון סיים, נאָכדעם ווי פון איהר זענען אַרויסגעטראָטען די פאָרשטעהער פון אַלע מינדערהייטען, שוין אָנגענומען אין דער דריטער לעזונג אַלע זעלבסט-פערוואַלטונגס-געזעצען, מיט׳ן אויסנאַהם פון דער וואַהל-אָרדינאַציע צו די שטאָדט-ראַטען.

צוליב׳ן שליסען די סיים-סעסיע קאָן איצט דער סיים נישט ערלעדיגען די אַלע פאַרטיגע זעלבסטפערוואַלטונגס-געזעצען.

ווייל די פוילישע פאַרטייען ווילען זיך שטאַרק צואיילען מיט דער ערלעדיגונג פון די געזעצען אין סיים, איז ביים סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי פאָרגעקומען אַ בעראַטונג, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט: דער פרעזעס פון דער אַדמיניסטראַציע-קאָמיסיע דעפ. פוטעק (וויזוואָלעניע), דעפ. יאַוואָראָווסקי (פ.פ.ס.) און דעפ. קאָזלאָווסקי (נ. ד.)

אויף דער בעראַטונג איז דערגרייכט געוואָרען אַ פערשטענדיגונג צווישען די פוילישע פאַרטייען וועגען זייער האַנדלונג אין בעצוג צו די זעלבסט-פערוואַלטונגס-געזעצען.

גלייכצייטיג איז אויף דער בעראַטונג בעשלאָסען געוואָרען, אַז אין פאַל, ווען די רעגירונג וועט אַזוי שנעל נישט צונויפרופען קיין אויסערגעוועהנליכע סיים סעסיע, וועלען די פאַרטייען זיך ווענדען צום מלוכה-פרעזידענט מיט דער פאָדערונג גלייך צונויפצורופען אַ סיים סעסיע אויף צו ערלעדיגען די זעלבסט-פערוואַלטונגס-געזעצען. די נויטיגע, לויט דער קאָנסטיטוציע, צאָהל אונטערשריפטען (אַ דריטעל פון דער אַלגעמיינער צאָהל סיים-דעפּוטאַטען), וועלכע דאַרפען אונטערשרייבען אַזאַ ווענדונג צום מלוכה-פרעזידענט, האָבען די דערמאָנטע פאַרטייען שוין צוגעגרייט.

גענ. ראַזוואַדאָווסקי ווערט בעפרייט

זיין פּראָצעס קומט פאָר סוף אַפּריל.

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש) די אויספאָרשונג אַרום די מיסברויכען פון גענעראַל ראַזוואַדאָווסקי, וועלכער געפינט זיך שוין העכער 10 חדשים אין תפיסה, איז די טעג ענדגילטיג פערענדיגט געוואָרען און די אַקטען אַרום דעם ענין זענען איבערגעשיקט געוואָרען צום מיליטערישען פּראָקוראָר, כדי צונויפצושטעלען דעם בעשולדיגונגס-אַקט געגען דעם גענעראַל.

דער פּראָצעס פון גענעראַל ראַזוואַדאָווסקי זאָל פאָרקומען סוף פון חודש אַפּריל און וועט זיך ציהען אַנ׳ערך 3 וואָכען.

לויט די קלאַגען, וואָס געהען אַרום אין די געריכטס-קרייזען, זאָל דאָס מיליטערישע קריגס-געריכט האָבען בדעה אַרויסצולאָזען דערווייל דעם גענעראַל ראַזוואַדאָווסקי אויף דער פריי.

בעת דער אויספאָרשונג זענען פערהערט געוואָרען 160 עדות. דערונטער איז דער אויספאָרשונגס-ריכטער זיעלינסקי צו איין עדות ספּעציעל געפאָהרען קיין פראַנקרייך.

ביי דער געריכטס-פערהאַנדלונג וועט די צאָהל עדות בעדייטענד פערגרעסערט ווערען דורך די עדות מצד׳ן אָנגעקלאָגטען גענעראַל.

געהיימניספולער טויט

פון יודישע אַרבייטער אין אַ וואַרשאַווער פאַבריק

וואַרשאַ, 27. (טעלעפאָניש). אויף וואָלסקאַ 73 געפינט זיך אַ פאַבריק פון בלעכענע פושקעס, וואָס געהערט צום ה׳ אָרלעאַן.

פרייטאָג פריה האָט מען אויפ׳ן הויף פון דער פאַבריק געפונען ליגען אין אַ בעוואוסטלאָזען צושטאַנד דעם אַרבייטער משה וויינבערג, 40 יאָהר אַלט.

מען האָט אַרויסגערופען די „גיכע הילף“. דער דאָקטאָר האָט אָבער נישט געקאָנט פעסטשטעלען, וואָס וויינבערג׳ן איז. תחילת האָט מען איהם אָבגעפיהרט אַהיים און דערנאָך אין יודישען שפּיטאָל אויף טשיסטע, וואו ער איז אין אַ ווייַלע אַרום געשטאָרבען.

וועגען דער זאַך האָט מען געמאָלדען דעם פּראָקוראָר, וועלכער האָט פעראָרדענט איבערצושיקען דעם קערפער אין פּראָזעקטאָריום, צו אַ מעדיציניש׳ער סעקציע. אוּנגעבהעגגיג פון דעם רעזולטאַט פון דער סעקציע, וועט פערפיהרט ווערען אַרום וויינבערג׳ס געהיימניספולען טויט אַנ׳אויספאָרשונג.

צו דער געשיכטע איז כדאי צוצוגעבען פאָלגענדען פאַקט:

ערשט מיט איינגע וואָכען צוריק איז אין דער זעלבער פאַבריק, ביי עהנליכע אומשטענדען קראַנק געוואָרען און איז געשטאָרבען אַ 24-יעהריגער יודישער אַרבייטער פון דערזעלבער פאַבריק.

דעם פערשטאָרבענעם׳ס פאַמיליע האָט כסדר געשריגען, אַז מען האָט איהם אין דער פאַבריק בכוון גע׳סמ׳ט...

די זאַך האָט איצט דערוועקט פערשטענדליכע רעפלעקסען ביי דער פּאָליציי, וועלכע האָט זיך אומגעקעהרט אויפסניי צו דעם ענין.

ביים קראַנקען בעט פון אַ משומד

ווערט ערפילט זיין ביטע פון צוריקקעהרען צום יודענטום.

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש) דער ברודער פון אַנ׳אָנגעזעהענעם יודישען דאָקטאָר אין וואַרשאַ, ה׳ לודוויג ק., 50 יאָהר אַלט האָט אין 1923 זיך אָבגע׳שמד׳ט און חתונה געהאַט מיט אַ קריסטין, מיט וועלכער ער האָט געוואוינט אַ לאַנגע צייט פאַר׳ן שמד.

פערגאַנגענע וואָך האָט דער ראַבינאַט דערהאַלטען אַ גרויסען בריף אין וועלכען דער משומד בעט, מען זאָל איהם מיטהעלפען אומקעהרען זיך צום יודענטום. אינ׳ם בריף שרייבט ה׳ ק, אַז ער שטאַמט פון אַ יודיש-יחסנ׳ישע משפחה אין לובלינער געגענד און דריקט אויס זיין טיפע חרטה אויף דעם, וואָס ער האָט זיך גע׳שמד׳ט. אַזוי ווי אָבער ער איז קראַנק און קאָן אַליין נישט קומען אין ראַבינאַט, בעט ער מען זאָל צו איהם דעלעגירען אַ דעלעגאַציע פון ראַבינאַט, כדי דורכצופיהרען די פאָרמאַליטעטען.

דעם פערגאַנגענעם דאָנערשטאָג אין אָווענד איז אַ רבנים-דעלעגאַציע, וואָס איז בעשטאַנען פון הרב מיכעלזאָהן, קאַנאַל און פויזנער, אַוועק צום ה׳ ק. אין דער וואוינונג אויף סענאַטאָרסקאַ צוזאַמען מיט׳ן ראַבינאַט-סעקרעטאַר ה׳ געזונדהייט און 2 עדות.

נאָכדעם ווי דאָס בית דין ווי אויך דאָקטאָר סימכאָוויטש, וועלכער אונטערזוכט דעם קראַנקען און שטעלט פעסט, אַז דער בעל-תשובה איז ביים קלאָרען פערשטאַנד, ווערען ערלעדיגט אַלע פאָרמאַליטעטען. דער קראַנקער איז בעת מעשה די גאַנצע צייט געזעסען אין הוט און נעבען איהם האָט זיך געפונען זיין קריסטליכע פרוי.

סענסאַציאָנעלער פּראָצעס אין ריגע

געגען אַ באַנדיט וואָס האָט אויסגעפיהרט אַהן אַ שיער רויבערייען.

ריגע (יט״אַ) אין ריגער קריגס געריכט האָט זיך אָנגעהויבען אַ סענסאַציאָנעלער פּראָצעס געגען אַ באַנדיט קויפען, וועלכער האָט אין משך פון פינף יאָהר צייט טעראָריזירט די אַרומיגע בעפעלקערונג. פאַר זיינע קרבנות פלעגט ער זיך דער עיקר אויסוועהלען די סוחרים, וואָס פאָהרען צוריק פון די ירידים. די דרייסטקייט, מיט וועלכער קויפען האָט „געאַרבייט“ איז ממש לעגענדאַר. ער פלעגט אָפטמאָל נאַכטע רייהען פוהרען, בעראַובען די פּאַסאַזשירען און קיינער האָט נישט געוואַגט אַרויסצוּווייזען אַ ווידערשטאַנד און אויב עס פלעגען זיך אַ זעלכע יאָ געפינען, פלעגען זיי דאָס בעצאָהלען מיט׳ן לעבען. אויף אַזאַ אופן האָט קויפען ערמאָרדעט 18 פערזאָן און אויסגעפיהרט איבער 200 רויב-אָנפאַלען. צווישען די בע׳גזלטע געפינען זיך צעהנדליגער יודען.

דער זעלבער קויפען האָט איינער אַליין ביינאַכט אָבגעשטעלט אַ צוג, ערמאָרדעט די מאַשיניסטען און בערויבט אַלע פּאַסאַזשירען, פון וועלכע אַ סך זענען געווען יודען. ווי גרויס עס איז געווען די פּאַניק צווישען די פּאַסאַזשירען בעווייזט דער פאַקט, וואָס זיי האָט זיך אויסגעדוכט, אַז אויפ׳ן צוג איז אָנגעפאַלען אַ גאַנצע באַנדע פון רויבער, דעריבער האָט קיינער אפילו נישט געטראַכט וועגען אַ ווידערשטאַנד און אַלע האָבען אָפּגעגעבען אַלץ, וואָס זיי האָבען געהאַט.

דער פּראָצעס, צו וועלכען עס זענען אַרויסגערופען געוואָרען 300 עדות, וועט דויערן אַנ׳ערך 2 וואָכען.

אַדוואָקאַט גרוזענבערג אַרויסגערופען אויף אַ דועל

דעם שעף פון יודישען בילדונגס-דעפּאַרטאַמענט אין לעטלאַנד.

ריגע (יט״אַ) אין די היגע יודישע געזעלשאַפטליכע קרייזען ווערט אַ סך גערעדט וועגען פאָלגענדען סענסאַציאָנעלען אינצידענט, וואָס איז פאָרגעקומען צווישען דעם בעריהמטען אַדוו. אָסקאַר גרוזענבערג, וועלכער וואוינט שוין זייט אַ לענגערע צייט אין ריגע, און דעם דירעקטאָר פון יודישען בילדונגס-דעפּאַרטאַמענט אינזש. לאַנדאַ.

נישט לאַנג צוריק איז געקומען קיין ריגא האַלטען פאָרטראַגען דער בעוואוסטער רוסישער פּראָפעסאָר מיאַקאָטין. נאָכ׳ן האַלטען די בעשטימטע צאָהל פאָרטראַגען איז געפּלאַנט געוואָרען איינצואָרדנען נאָך אַ פאָרטראַג פון פּראָפ. מיאַקאָטין וועגען די דעקאַבריסטען. ווענדענדיג איינשפּאָרען געלד, האָט אַדוו. גרוזענבערג—מיאַקאָטינ׳ס אַנ׳אַלטער קאָלעגע—זיך געווענדעט צו אינזש. לאַנדאַ מיט דער בקשה ער זאָל בחנם אָפּגעבען דעם לאָקאַל פון יודישען קלוב (וואו אינזשיניער לאַנדאַ איז פאָרזיצער). אינזשינער לאַנדאַ האָט דערויף געענטפערט, אַז דער יודישער קלוב איז אָרים און קען זיך נישט ערלויבען אַזאַ לוקסוס, ווי אָבצוגעבען אַ לאָקאַל אָהן אַ

בעלוינונג. דער דאָזיגער ענטפער האָט שטאַרק אויפגעבראַכט גרוזענבערג׳ן. אַ וואָרט פאַר אַ וואָרט ביז עס איז פערגאַנגען אַזוי ווייט, אַז גרוזענבערג האָט שטאַרק אין כעס פערלאָזען די וואוינונג.

אין אַ ווייַלע אַרום איז צו אינזש. לאַנדאַ געקומען איינער פון די אָנגעזעהענע ריגער דעפּוטאַטען און זיך פאָרגעשטעלט אַלס סעקונדאַנט פון אַדוו. גרוזענבערג, וועלכער רופט אַרויס אינזש. לאַנדאַ אויף אַ דועל. דער לעצטער האָט זיך אָבער פון דעם קאַטעגאָריש אָבגעזאָגט.

פּאַסטולאַטען

פון יודישע אינוואַלידען.

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש). דעפ. העלער האָט די טעג אָבגעהאַלטען קאָנפערענצען מיט׳ן וויצע-פינאַנץ-מיניסטער גורא און איינינע דירעקטאָרען פון דעפּאַרטאַמענטען פון פינאַנץ-מיניסטעריום וועגען די פאָדערונגען פון די יודישע אינוואַלידען אויס׳ן געביט פון קאָנצעסיע-גזירות, אינוואַלידען-רענטעס און קרעדיטען פאַר אינוואַלידען, וואָס בעקומען קאָנצעסיעס. דער וויצע-מיניסטער האָט מיט גרויס איגטערעס זיך בעקענט מיט די פּאָסטולאַטען פון די יודישע אינוואַלידען און האָט צוגעזאָגט צו בעטראַכטען זיי מיט דער גרעסטער סימפּאַטיע.

קאָנסאָלידאַציע

פון דער ציוניסטישער אַרבייט אין פוילען.

וואַרשאַ. 27. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון ציוניסטישען צ. ק. אין פוילען מיט דער בעטייליגונג פון ד״ר שמריהו לעווין.

ס׳איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען קאָנסאָלידירען די ציוניסטישע אַרבייט אין פוילען.

די ערעפנונג פון אַ ישיבה אין דער שווייץ.

גענף, (יט״א) די גרינדונג פון אַ ישיבה אין דער שווייץ ווערט איצט פערווירקליכט. די צווייטע וואָך נאָך פסח וועט די ישיבה געעפענט ווערען. אין דער ישיבה וועלען אויך לערנען בחורים פון די ליטווישע ישיבות טעלזש און סלאַבאָדקע

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע וגעזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

לאַנגיעהריגער פאַכמאַן – אין דער –

שטרימף-בראַנזשע

וואָס קען גוט די קונדשאַפט זוכט אַ פּאָסטען. אָפערטען אונטער „M. G.“ אין אַדמיניסטראַציע „נ. פ.“ 1815

Braun

פּאָלודניאָווע 28 טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

אַ צימער

אין צענטרום פון שטאָט מיט אַ בעזונדערן איינגאַנג ווערט פון זאָפאָרט געזוכט אָפערטען אין אַדמיניסטראַציע אונטער „Z. D.“

אַ לערן-יונגעל

איז נויטיג צו אַ דאַמען-שניידער. ש. סאַטשקאַ בענעדיקטאַ 10. 1805

Zaginiona

została książeczka Kasy Chorych na imię Ch. J. Brzustowski, Pomorska Nr. 4. Oddać pod wskazanym adresem.

J. MATUSIAK

KILIŃSKIEGO 16

Wykonywanie

budowy studni

borowanie studni i wszelkie roboty wodociągowe

po cenach konkurencyjnych, 1820

וואָרנונג!

שבת אָוועגד איז ביי מיר גע׳גנב׳עט געוואָרען פערשידענע מלבושים, ווי: אַ פּאַלטאָן, אַ געהאַקטע יופּיצע, וואָס מיט די ליטערעס „I. W.“ אַ פרויען-זשאַקעט. עס ווערט געבעטען, קיינער זאָל די אויבענדערמאָהנטע זאַכען נישט קויפען און ווער עס ווייס וועגען דעם, זאָל מקיים זיין די אמת׳ע מצוה און צו וויסען געבען צו יעקב חיינבּרום, קילינסקי 21

IMLAR כשר לפסח **IMLAR**

בהכשר ועד הרבנים בורשה.

מיר מאַכען אויפמערקזאַם אויף אונזערע פּרימאַ טהעע:

1) Luksusowa L 15

2) נומער 90 אין רויטער פּאַקונג

3) נומער 85 אין קילאָ בלעכען

4) „ 84. 5 און 10 דעקאַ בלעכען

5) נומער 100, 2 און 4 קילאָ-בלעכען

אַלע פּרימאַ סאָרטען טהעע,

וואָס האָבען זיך שוין בעקאַנט געמאַכט מיט זייער פיינעם געשמאַק און גוטען אַראָמאַט בעסטע קוואַליטעטען. — ביליגע פּרייזען. — רעעלע בעהאַנדלונג.

Dom Importowy Herbaty

„IMLAR“ Warszawa.

פערקויף אין לאָדז נאַדאַנסקאַ 5.

לאָדז. 28. מערץ. 1927

פּנים אל פּנים

מיט דער לאָדזער ווירקליכקייט

אנשטאָט זיך אַריינלאָזען אין חשבונות און חקירות אויפ'ן יסוד פון צוגעשטעלטע מאַטעריאַלען, האָט די אַרביטראַזש-קאָמיסיע וועגען קאָנפליקט אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע מיט'ן וויצע-פּרעמיער באַרטעל בראש געפונען פאַר נויטיג צו האָבען פאַר זיך דאָס צאַפּלדיגע לעבען אַליין, זעהען מיט די אייגענע אויגען און הערען מיט אייגענע אויערען וועגען דער לאַגע פון די, וועלכע האָבען אַזוי עקשנות'דיג געפאָדערט צו פערבעסערען זייער לאַגע און כדי זיך צו שטעלען אויג-אויף-אויג מיט די פעראינטערעסירטע אַליין, נישט נאָר מיט זייער פאָרשטעהער, איז וויצע-פּרעמיער באַרטעל צוזאַמען מיט'ן האַנדעלס און אַרבייטס - מיניסטער געקומען קיין לאָדז.

אגב איז כדאי צו בעמערקען, אַז די היינטיגע רעגירונג האָט איבערגעריסען מיט דער ביזאיצטיגער טראַדיציע פון בעטראַכטען דעם גרעסטען אינדוסטריע-צענטער לאָדז אַלס שטיפקינד און איגנאָרירען אונזער שטאָט נישט נעהמען אין בעטראַכט ביים בעהאַנדלען און בעשליסען די ווייטערדיגע עקאָנאָמישע ענטוויקלונג פון אונזער שטאָט, דורך פערשידענע מושלים, אויספּרובירט לאַנד. לאָדז האָט געהייסען די שטאָט, וועלכע איז פערכאַפּט געוואָרען דורך דייטשען און יודען און דעריבער, וואָס מעהר די דאָזיגע שטאָט שטיקט זיך, אַלץ בעסער איז עס פאַר דער פּאָליטיק פון לאַנד. דער פאַרלעצטער בעזוך פון האַנדעלס מיניסטער אין לאָדז און דער לעצטער בעזוך פון וויצע-פּרעמיער, האָט בעוויזען אַז די רעגירונג דענקט אַנדערש וועגען אונזער שטאָט.

הגם דער בעזוך פון דער אַרביטראַזש קאָמיסיע האָט געדויערט אַ גאַנץ קורצע צייט, האָט אָבער דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל אָנגעטאַפּט דעם אָנגעוועהטיגסטען פּונקט, ער האָט זיך בעגעגנט מיט דער נויט און פלענד פּנים-אל-פּנים. עס געזעהען אָן אַ זייט אַלערליי מעטאָדיעס וועגען קרעדיטען, אימפּאָרט, פּראָדוקציאָנס-קאָסטען, אַמאָרטיזאַציע, טרוקענע סטאַטיסטישע ציפערן, אַ קענען די אויסגעלאָשענע רעזיגנירטע אויגען פון פערצווייפעלטע מענשען, אַ קענען קינדער וואָס זענען בעשוואָלען „פאַר" הונגער, אַ קענען שווינדזיכטיגע, וואָס וואוינען אין נאַסע קעלער-שטובען, אַ קענען אויסגעטריקנטע בריסטען פון מוטערס. אַלערליי אויסרעכנונגען מוזען אַוועק אין אַ זייט פאַר דעם בילד פון דער נאַקעטער ווירקליכקייט.

צי האָט דער וויצע פּרעמיער באַרטעל אַלץ געזעהען? צי ווייס ער לכל-הפּחות וועגען דעם שווערען קאַמף, וואָס די יודישע אַרבייטער האָבען נאָך עד-היום אָנצופיהרען וועגען געבען זיי דאָס רעכט צו בעקומען אַפילו די דאָזיגע הונגער-אַרבייט?

צי האָט ער אויך געזעהען די גרויסע נויט פון די יודישע האַנדוועבער פון וועלכע די אַרבייטער פערדינען פון 7 ביז 18 גילדען אַ וואָך? צי האָט דער וויצע פּרעמיער בעמערקט, אַז בעת די אַרבייטסלאָזע אַרבייטער בעקומען די עלענדע רעגירונגס-אונטערשטיצונגען, בעקומען דאָס די יודישע אַרבייטסלאָזע אויך נישט?

אונזערע „פריינד" האָבען דאָס געזעץ אַזוי צוגעשניטען, אַז נאָר די אַרבייטער וועלכע האָבען געאַרבייט אין אונטערנעהמונגען מיט איבער 5 אַרבייטער, קענען פון די אונטערשטיצונגען גענייסען. און די יודישע אַרבייטער, וועלכע אַרבייטען אין דער גרעסטער צאָהל, נאָר אין קלענערע פאַבריקען זענען בעשטעמפּעלט געוואָרען אַלס בירגער פון אַ נידריגערע מדרגה.

צי האָט דער פּרעמיער באַרטעל, וועלכע האָט פערשטאַנען דורך זיין בעזוך אין לאָדז צו בערוהיגען אַ ביסעל די געמיטער, דאָס אַלץ בעמערקט אין דער קורצער וויילע, וואָס ער האָט דאָ פערברענגט? אויב נישט, מאַכען מיר איהם דערויף אויפמערקזאַם.

י. ראַנקין.

די יודען אויף דער לייפּציגער מעסע.

אויסשטעלונג פון דער יודישער פּרעסע. - אויסשטעלונג פון דער ארץ-ישראל-פּראָדוקציע.

(קאָרעספּאָנדענץ פון לייפּציג צום „נייעם פאָלקסבלאַט".)

זייט אַכט הונדערט יאָהר האָט מען צום ערשטען מאָל אויפ'ן לייפּציגער יריד, וואָס איז נאָר וואָס געשלאָסען געוואָרען, זיך בעשעפטיגט מיט'ן יודישען פאָלק און מיט'ן יודישען לאַנד.

צוויי אויסשטעלונגען האָבען פערטרעטען יודישע ענינים. איינמאָל די אויסשטעלונג פון דער יודישער און העבראַאישער פּרעסע פון דער גאַנצער וועלט און די צווייטע אויסשטעלונג, וועלכע האָט געוויזען ווי אַזוי מ'בויט הייזער אין ארץ-ישראל.

דער לייפּציגער מעס-אַמט האָט אין אַלטען ראַטהויז אויסגעשטעלט אַלע צייטונגען פון דער גאַנצער וועלט, געאָרדנעט נאָך לענדער און פעלקער, וועלכע האָבען נאָר ווען ס'איז געבראַכט עפּיס אַ ידיעה איבער'ן לייפּציגער יריד. און דאָ האָט פערנומען אַ גאַנץ לייטישען פּלאַץ די יודישע און העבראַאישע וועלטפּרעסע, וועלכע האָט ספּעציעל אין דער לעצטער צייט זיך שטאַרק בעשעפטיגט מיט'ן פּראָיעקט צו אָרגאַניזירען אויפ'ן לייפּציגער יריד אַן אייגענע אויסשטעלונג פון א"י-פּראָדוקטען.

אמת איז, אַז נישט אַלע יודישע צייטונגען האָבען געקענט אויסגעשטעלט ווערען, ווייל נישט אַלע זענען איינגעלאָפען ביי דער נייער פּרעסעשטעלע וועלכע איז געשאַפען געוואָרען פאַר די יודישע און העבראַאישע בלעטער. מ'רעכענט ביי דער נעכסטער מעסע אויסצושטעלען נאָך מעהר יודישע צייטונגען, וועלכע וועלען צוקומען. —

די דאָזיגע אויסשטעלונג אויף אַזאַ וויכטיגער מעסע ווי לייפּציג איז אַ שטאַרקע פּראָפּאַגאַנדע פאַר דער גאַנצער יודישער פּרעסע און איז דעריבער זעהר וויכטיג.

נאָך וויכטיגער — פערשטעהט זיך — איז די ארץ-ישראל-אויסשטעלונג, פון וועלכער ס'איז דערווייל נאָר געקומען אַ פּרוב: די אויסשטעלונג פון הייזער און שטעט פּראָיעקטען אין א"י.

אין אַ דייטליכער איבערזיכט האָט מען דאָרט געזעהן נישט נאָר די פאַרטיגע פּלענער פון תּל-אביב, פוג'ם אַלטען און נייעם ישוב אין ירושלים פון היפה און יפו נאָר אויך דעם גאַנצען פּלאַן פוג'ם עמק, פון עפולה, פון נהלל דעם גאַנצען רוטענבערג-פּראָיעקט, די עלעקטרישע און וואַסערקראַפט-ווערק, דער פּלאַן פון די נייע בעדער אין טבריה, בכלל כמעט אַלעס האָט מען דאָרט געקענט זעהן אויסגעשטעלט, וואָס מען פּלאַנט אין דער נעכסטער צייט דאָרט צו בויען און צו שאַפען.

אויף וויפיל די דאָזיגע אויסשטעלונג איז געווען אינטערעסאַנט און נוצליך, האָט זי פאָרט נישט געהאַט דעם צוועק, וועלכען ס'וואָלט געקענט האָבען אַן אויסשטעלונג, וואָס זאָל אַרומנעמען אַלע פּראָדוקטען פון ארץ ישראל און אַלע פּראָדוקטען, וועלכע די ערד פון ארץ-ישראל גיט שוין אַרויס אָדער קען אַרויסברענגען. ביי מאַכמענישער אַרבייט קען מען אין לאַנד קולטיווירען פּראָדוקטען, וועלכע וואָלטען געווען אַ מקור פּרנסה פאַר טויזענדער משפּחות.

אויפ'ן לייפּציגער יריד, וואו עס קומען הונדערטער טויזענדער סוחרים פון דער גאַנצער וועלט, מוזען מיר אויסשטעלען אַלעס, וואָס דאָס לאַנד קען פּראָדוצירען און זי, די גרויסע וועלט, זאָל זעהן, וואָס מיר האָבען ביז איצט געלייסטעט.

ז. האַבער.

אַ ביסעלע כינאָ!

(פעליעטאָן). פון לעבעדיגען.

כינאַ מענשעלט זיך... כינאַ געהט אין דעם וועג פון דער איבעריגער מענשהייט. כינאַ טרייבט אַרויס פרעמדע. כינאַ ווערט נאַציאָנאַל. כינאַ שטרייקט, כינאַ ווערט קלאַסען-בעוואוסט...

זיץ איך מיט אַ פריינד אין אַ כינעזישען רעסטאָראַן, טרינק טעע און ענטוויקעל פאַר מיין פריינד אַ פּאָר געדאַנקען וועגען כינאַ:

— איך האַלט פון כינאַ. כינאַ קען נאָך אַ סך אויפטאָן פאַר דער וועלט.

די וועלט פאָדערט דעם אמת'ן גרויסען טיבער און מעגליך, אַז נאָר כינע קען איהר העלפען.. די וועלט מוז האָבען אַ נייע פערפלייצונג. מעגליך אַז אַ מבול פון כינעזער וועט פון דער וועלט אָפּשווענקען איהר בלאָטע און בעגייען און בעזונגען...

כינע איז אַן אַלט פאָלק, זעהר אַן אַלט פאָלק. אָבער איז שוין אַזוי אַלט, אַז עס איז שוין אָוש יונג.

כינע'ס אַלטקייט — קען פּעריונגע אייראָפּאַ'ס פעלקער.

כינע איז די געהיימניש פון דער וועלט... און מעגליך, אַז די וועלט זאָל דערזעהן סוף כל-סוף כינע'ס אמת'ע פּנים, און איהר זאָל ליכטיג ווערען אין די אויגען..

איטאַליען וויל איצט ווערען אַ גרויסע אימפּעריע. אָבער ווער דאַרף איטאַליען, אַז עס איז דאָ כינע, די גרעסטע פון אַלע אימפּעריעס?

כינע האָט זיך ביז איצט צונויפגעקאָרטשעט אין זיך.. דאָס גרעסטע פאָלק אויף דעם קלענסטען שטח.

כמעט אַ קונץ..

עס וואָלט גאָר קיין וואונדער נישט געווען, ווען זי גיט זיך פּלוצלינג אַ שפּרייט אויס..

ווי לאַנג קען אַ פאָלק ליגען איינגעקאָרטשעט...

כינע רעדט אַ שפּראַך, וואָס איז שווער אויסצולערנען. די שווערסטע און קאָמפּליצירטסטע שפּראַך אין דער וועלט — פאַרוואָס זאָל די וועלט נישט אָנהויבען לערנען כינעזיש, רעדען מיט דעם לשון פון כינע?..

וואָס האָט די וועלט צו פערלירען. די וועלט האָט שוין גערעדט אַלערליי לשונות... און עס האָט איהר נישט געהאָלפען, אפשר וועט איהר דאָס כינעזישע לשון העלפען?

אפשר האָט כינע אין איהר שפּראַך דעם סוד פון לעבען און טויט... אָדער אַפילו כאָטש פון ריינער דיפּלאָמאַטיע און מענשליכקייט?

איך האָב בעשטעלט נאָך אַ גלעזעל און ווייטער גערעדט:

— און איך לעג אויך גרויס געוויכט אויף די כינעזישע אַרבייטער. אפשר וועט קומען די דערלייזונג פון דער וועלט און מענשהייט דווקא פון די כינעזישע אַרבייטער-בעוועגונג?..

ווער קען וויסען?

דער כינעזישער אַרבייטער איז געווען די געדולדיגסטע חיה פון דער וועלט... אַ מין „קולי" - קעמעל, אויף וועלכען מען האָט געקאָנט אָנלעגען די שווערסטע משא...

און אַז די חיה וועט זיך פּלוצלינג אויסגלייכען, דעם רוקען געבען אַ הויב, איז טאַקי מעגליך, אַז די ישועה זאָל קומען...

מען זאָגט, אַז די כינעזער האָבען געהאָלפען דער רוסישער רעוואָלוציע.

קען מען דאָך פון דעם דרינגען: מה דאָך, אַז די כינעזער האָבען בלויז צוגעלעגט אַ האַנד צו דער רוסישער רעוואָלוציע, אַ פרעמדער רעוואָלוציע, איז די געוואָרען אַן'ערפאָלג... — היינט ווי איז שוין, ווען זיי וועלען זיך אַריינוואַרפען מיט גוף און נשמה פאַר אַן'אייגענער זאַך?...

איך בוי פיל אויפ'ן כינעזישען פּראָלעטאַריאַט.

די סאָלידאַריטעט פון אייראָפּעאישען פּראָלעטאַריאַט האָבען מיר געזעהן ביי דער וועלט מלחמה..

אפשר וועט אונז דער כינעזישער פּראָלעטאַריאַט, מיט דער הילף פון קאָנפוציוס, ווייזען ענדליך די אמת'ע סאָלידאַריטעט?...

אפשר?

און איך האָב געגעסען אַ טשאַסטע און ווייטער גערעדט:

— דערהויפּט דערוואַרט איך, אַז די כינעזישע אַרבייטער זאָלען ווערען אַ מוסטער און אַ ביישפּיל פאַר אונזערע יודישע אַרבייטער.

מיר קענען דאָך אָהן אַ מוסטער נישט לעבען און קעמפען!

מיר אַליין האָבען נישט קיין כח דערצו...

אַמאָל זענען „דער מוסטער" פון יודישע אַרבייטער געווען די דייטשע אַרבייטער.

איצט, די רוסישע, טיילווייז.

איז פאַרוואָס אויך נישט די כינעזישע?

און איך גלויב, אַז מיט דעם כינעזישען פּראָלעטאַריאַט אַלס מוסטער, קען מען פון אונזערע שניידער, קירזשנער און שוסטער זעהר פיל דערוואַרטען...

די ערשטע זאַך: כינעזישע רוהיגקייט... אַ גוואַלד ווי גוט דאָס וואָלט געווען פאַר אונזערע אַרבייטער! ווי דערלייזעריש, ווי ממש משיח'איש!..

כינעזישע רוהיגקייט ביי שטרייקען, דאָס וואָלט דאָך געווען דער גרעסטער געווינס..

די שטילע טריט פון אַ כינעזער — דאָס וואָלט דאָך ממש ענטציקט אונזער פּאָליציי... כינעזער שיסען אויך פון צייט צו צייט, אָבער אַזוי שטיל, אַז מען הערט אָוש נישט...

דער כינעזישער פּראָלעטאַריאַט וואָלט אונזער פּראָלעטאַריאַט אויך אויסגעלערנט דעם עסק מיט אָפּיום...

שעדליך? — איך גלויב, אַז אויף וויפיל דער טשאַד פון אָפּיום איז שעדליך, איז ער גאָרנישט געגען דעם טשאַד פון אָפּיום-קריג, וואָס הערשט צווישען יודישע אַרבייטער..

איך דערוואַרט זעהר פיל פון כינעזישען פּראָלעטאַריאַט...

אפשר אַ נייער טאָן פאַר דער וועלט, נייע לאָזונגען...

אפשר אַ מיטעל אויף זיך נישט צו שפּאַלטען אויף לינקס און רעכטס!

דער יודישער אַרבייטער האָט שוין גאָרנישט וואָס צו פערלירען און אַ סך צו געווינען פון דעם כינעזישען...

און איך מיט מיין פריינד האָבען פערלאָזען דעם כינעזישען רעסטאָראַן און איך האָב פערענדיגט מיין שמועס:

— איהר ווייסט, ווען מען פרעגט מיך, וואָלט איך אַפילו געווען פאַר דעם כינעזישען צאָפּ... דערהויפּט טאַקי ווידער פאַר אונזערע יודישע אַרבייטער: ווען אַ יודישער אַרבייטער וואָלט זיך פערלאָזט אויף אַ צאָפּ, וואָלט ער דאָך עפּעס אָנגעשאַרט פון אַזוי פיל סטאַגנען..

ווי מיינט איהר?

יודישע נייעס.

50-יעהריגער געבורטס-טאָג פון ד"ר אַ. מוקדוני.

ניו-יאָרק, (יט"א) דעם 30-טען ה. ח. וועט דער בעקאַנטער יודישער טעאַטער - קריטיקער ד"ר אַ. מוקדוני (ד"ר אַלעקסאַנדער קאַפּעל) פייערן דעם 50-יעהריגען געבורטס-טאָג.

אָנערקענענדיג די גרויסע פערדינסטען פון ד"ר אַ. מוקדוני פאַר'ן יודישען טעאַטער, האָט אַ גרופּע יודישע שריפטשטעלער, שוישפּילער און אַנדערע ביהנע-קינסטלער בעשטימט צו פייערן זיין יובל אויף אַ ברייטען געזעלשאַפטליכען אופן. צו דעם צוועק האָט זיך געגרינדעט אַ קאָמיטעט, וועלכער אָרדענט איין די פייערונג פון יובל אין „פאַבריקס-טעאַטער" חוץ דעם וועט אין אַ בעזונדערען אָוועגד איינגעאָרדענט ווערען אַ ספּעציעלער באַנקעט לכבוד ד"ר אַ. מוקדוני.

אַלס יובל-מתנה צום יובילאַר, האָט דער קאָמיטעט בעשטימט אַרויסצוגעבען אַ בוך דעם יובילאַר'ס וויכטיגסטע טעאַטער-שאַפונגען.

יודישע פרוי-פאָרזיצערין פון אַ ראַיאָן - אויספיהר - קאָמיטעט.

ריגע, (יט"א) אויפ', טשערניגאָווער ראַיאָן - סאָוויעטען - צוזאַמענפאָהר איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס פאָרזיצערין פון ראַיאָן - אויספיהר - קאָמיטעט די יודישע פרוי ליבערמאַן.

500,000 דאָלאַר אויף צו בויען אַ ריזיגען זאַל אין משיקאַגאָ.

משיקאַגאָ, (יט"א) דער בעקאַנטער יודישער מיליאָנער און פילאַנטראָפּ יוליוס ראָזענוואַלד האָט מנדב געווען 500,000 דאָלאַר אויף צו בויען אַ ריזיגען זאַל אין משיקאַגאָ, וואָס זאָל אויסגעניצט ווערען אויף בילדונגס און קולטור-צוועקען. דער זאַל וועט קענען אַריינעמען 30,000 צוהערער.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָט ה' ראָזענוואַלד נישט לאַנג געגרינדעט מיט אייגענע מיטלען אַ ווערטפולע עגיפּטאָלאָגישע ביבליאָטעק אין טעבען. (מצרים.)

יודישע אויסגאַבע פון ס. יושקעוויטש'ס ווערק.

פּאַריז (יט"אָ) די פריינד פון פערשטאָרבענעם בעקאַנטען יודיש-רוסישען שרייבער סעמיאָן יושקעוויטש האָבען געגרינדעט אַ ספּעציעלען קאָמיטעט מיט'ן צוועק אַרויסצוגעבען זיינע ווערק. צוערשט וועלען ערשיינען דריי בענדער געוועהלטע שריפטען פון דעם דיכטער. אין ערשטען באַנד וועלען זיין די „עפּיזאָדען" דאָס פּאָפּולערע ווערק, וואָס שילדערט די שטורם-צייט פון די ערשטע באָלשעוויסטישע טעג אין אַ גרויסער יודישער שטאָדט. אין צווייטען באַנד וועט זיין די בעריהמטע גרויסע נאָוועלע „יודען" און נאָך אַ רייהע קלענערע ערצעהלונגען און דער דריטער באַנד וועט ענטהאַלטען זעקס אויסגעוועהלטע פּיעסען, וועלכע זענען מיט אַ גרויסען ערפאָלג געשפּילט געוואָרען אויף פערשידענע ביהנען, אין דער גאַנצער וועלט: אויף יודיש, דייטש, איטאַליעניש, ענגליש. די שריפטען וועלען אַרויסגעגעבען ווערען אין דער יודישער שפּראַך.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענעריש און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. 8-9
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

נייער פאָלקסבלאַט
.28 מערץ 1927.

דאס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
.28 מערץ 1927.

28 מאָנטאָג כד אדר ב תרפ"ז	מערץ זון-אויפגאַנג 5.37 זון-אונטערגאַנג 5,50 לענג פון טאָג 12,13

אויטאָ איבערגעפאָהרען אויף טויט א 9 יעהריג יונגעלע.

נעכטען איז דער 9 יאָהריגער שילער פון דער פאָלקס-שולע פולנאָצנאַ 24 יעקב קאַמינסקי געהענדיג אַ היים (ווסכאָדניא 22) איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַ מיליטערישען אויטאָ.

אין אַ שווערען צושטאַנד איז ער אָפגעפיהרט געוואָרען אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל וואו ער איז אַרום 6 אַ זייגער אין אָוונד געשטאָרבען. מיט דער לויה פערנעהמט זיך חסד של אמת.

די יוגענד-סעקציע ביים בעקליידונגס-פעראיין.

מיט אַ צייט צוריק זענען פאָרגעקומען וואַהלען פון דער יוגענד-סעקציע ביים בעקליידונגס-פעראיין. ס'זענען דאַן געוועהלט געוואָרען 5 פון דער באָראָכאָוו-גרופּע 2 פון צוקונפט און 2 פון דער אָפּאָזיציע.

די וואַהלען זענען צוליב פאָרמעלע טעמים גע'פסל'ט געוואָרען דורך דער צענטראַלע פון'ם בעקליידונגס-פעראיין, און שבת זענען די וואַהלען פאָרגעקומען צום צווייטען מאָל.

געעפענט די פערזאַמלונג האָט א. לאווענדא. נאָך לענגערע דעבאַטען איז אַריינגעטראָגען געוואָרען דורך דער פ. צ. יוגענד אַ רייהע אַקטועלע רעזאָלוציעס. מען איז צום סוף צוגעטרעטען צו די וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג צו דער יוגענד-סעקציע, וועלכע האָבען געגעבען פאָלגענדען רעזולטאַט: „פועלי-ציון"-יוגענד 157 שטימען 5 מאַנדאַטען, „צוקונפט" 73 שטימען 2 מאַנד. אָפּאָזיציע 74 — 2 מאַנדאַטען.

אַ מאָרד.

(פ) פרייטאָג אין דערפריה האָט דער פויער פון דאָרף וויטאָניע, לאָדזער קרייז, בעת'ן אַקערן דאָס פעלד בעמערקט אין פעלד אַ פוס וואָס טורטשעט אַרויס פון דער ערד. ער האָט באַלד וועגען דעם מיטגעטיילט דעם פּאָליציי-פּאָסטערונעק, מ'האָט אויסגעגראָבען דעם קערפער און ווען ס'איז אָנגעקומען דער אויספאָרשונגס-ריכטער איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער ערמאָרדעטער הייסט לעאָן קאַנדושערסקי. אין שייכות דערמיט זענען אַרעסטירט אין וויטאָניע 2 פערזאָן.

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(פ) היינט דיזשורירען די פאָלגענדע אַפּטייקען: ג. אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצקאַ 50); ק. ראַדזשינסקי (פּיאָטריקאָווער 164); וו. סאָקאָלעוויטש (פּשעיאַזד 19); מ. רעמבילינסקי (אַגדזשעיאַ 26); י. זונדעלעוויטש (פּיאָטריקאָווער 25); מ. קאָספּערקעוויטש (זגערזשער 54); ס. טראַוקאָווסקי (בושעזשינער 50).

הכחשה.

דאָקאָר אַדוו. וויצמאַן בעט אונז מיטצוטיילען, אַז די ווערטער, וועלכע ער זאָל בלומרשט האָבען געזאָגט דעם דאָקאָר מינצבערג, אַז דאָקאָר זעלמאַנאָוויטש געהערט צו'ם נייעם מעהרהייטס-בלאָק, אָדער, אַז ער זאָל האָבען זיך פערפליכטעט נישט צו שטערען דעם דאָזיגען מעהרהייטס-בלאָק. דאָס אַלץ שטימט לחלוטין נישט מיט'ן אמת.

די ווערטער, וועלכע ה' מינצבערג האָט איבערגעגעבען אין זיין אינטערוויאו אין „נייעם פאָלקסבלאַט" אין נאָמען פון אַדוו. וויצמאַן, זענען דורך איהם, ה' וויצמאַן, קיינמאָל נישט געזאָגט געוואָרען.

מ'רעדט און מ'רעדט וועגען דער פסח-אַקציע

געטאָן איז נאָך דערוויייל גאָרנישט געוואָרען.

די נעכטיגע זיצונג פון קהלה-ראַט איז געווען פול מיט... קינגעריי. — הלואי די אָרימע בעפעלקערונג זאָל נישט דאַרפען הונגערן פסח.

די נעכטיגע זיצונג פון קהלה-ראַט האָט זיך אָנגעהויבען מיט אַ גרויסער פערשפעטיגונג, ערשט אַרום האַלב 10 אין אָוונט. ביי דער אַנוועזענהייט פון איינציגע און צוואַנציג מיטגלידער עפענט דער פאָרזיצער פון קהלה-ראַט ה' בורזינער די זיצונג און טיילט מיט, אַז אויפ'ן אָרט פון איגוס. פּראַשקער איז אין קהלה ראַט אַריינגעטראָטען רעד. ש. האַמבורסקי.

דער פאָרזיצער פון דער פסח-קאָמיסיע ה' קאָראַ בעריכטעט די בעשלוסען פון דער קאָמיסיע. די קאָמיסיע האָט ביז איצט געשאַפען 75 טויזענט זלאָטעס, פון דעם ווערט פאָרויסגעזעהן 5.500 זל' אויף צו שיצען די זעלנער; 7.000 פאַר אַרעסטאַנטען און קראַנקע אין שפּיטאָלען, 20,000—פאַרן „דאַבראָטשינאָשטש", 20.000 זל. צו פערטיילען אין דער קהלה, 3.000 זל. פאַר די איינוואוינער פון גייער'ס מאַרק און 20 טויזענט—צו פערטיילען אין פּערש. ווירטשאַפטליכע אינסטיטוציע.

דאָקאָר עדעלמאַן פרעגט אָן פאַרוואָס צפיס בעשטימט מען 75 טויזענט אַנשטאָט 140, און צי די 75 טויזענט זענען שוין יאָ פאַרהאַן? צי איז שוין אָנגעקומען די בעשטעטיגונג פון דער אויפזיכטס-מאַכט.

פאָרזיצער בורזינער ענטפערט, אַז נישט.

דאָקאָר עדעלמאַן: איז וואָס מאַכט מען פאַר אַ חוזק? ווייטער — וואָס איז פאַר אַ 20 טויזענט אויף פונאַנדערצוטיילען אין דער קהלה און 20 טויזענט זל. אויף פונאַנדערצוטיילען אין „דאַבראָטשינאָשטש" אין 2 ערטער פון די זעלבע שיכטען.

דאָקאָר רומקאָווסקי מאַכט אויפמערקזאַם, אַז פאַר די 700—800 פּריוואַט-אַדאָפּטירטע יתומים איז היי-יאָהר נישט בעשטימט געוואָרען קיין סובסידיע, הגם זיי לויט לאַנגע יאָהרען וואָרען פאַר זיי בעשטימט סובסידיעס.

ער פּעולאַנגט, אַז ס'זאָל פאַר זיי בעשטימט ווערען 3000 זל.

דאָקאָר אַדוו. וויצמאַן ערקלערט, אַז אין דער קהלה-קאַסע איז איצט קיין געלד נישטאָ. מ'קען זיך באָרגען, אָבער דערצו דאַרף מען האָבען פּריוואַטע שיראָ'ס, די אגודה-פראַקציע וויל אָבער נישט געבען. פערקעהרט, זיי ציהען אפילו צוריק זייערע זשיראָ'ס פון די אַלטע פערפליכטונגען. די קאָמיסיע וואָס פיהרט אָדורך די פסח-הילפס-אַקציע בעשטעהט פון 11 מיטגלידער. 6 פון דער פערוואַלטונג און 5 פון ראַט און איז אויטאָנאָם אין איהרע בעשלוסען. די קאָמיסיע זעהט פאַר, אַז זי וועט נאָך קענען שאַפען געלד אויף אויסצוצאָהלען אַ טייל סובסידיעס; די חדרים וועלען בעקומען אַ טייל פון די סובסידיעס; די יודישע פאָלקס-שולען — פון אַנדערע פּאָזיציעס. אויך די אינסטיטוציע וועגען וועלכער ס'רעדט ה' רומקאָווסקי וועט וואַרשיינליך דעם בעטראַג בעקומען.

דאָקאָר סטעגט. מענדעלסאָן פרעגט טעסטירט וואָס דער קהלה-ראַט האָט בעשלאָסען צו אַסיגנירען 100 טויזענד זלאָטעס אויף דער פסח-הילפס-אַקציע און 40 טויזענד אויסצוצאָהלען אַ קאָנטאָ די סובסידיעס. ער לעגט פאָר אַז ביים פערווענדען דאָס געלד זאָל איינגעהאַלטען ווערען די אָנגענומענע פּראָפּאָרציע, ער טרעט אַרויס געגען דעם, וואָס מ'וויל שטיצען די יודישע פאָלקס-שולען און ערקלערט אַז זיין פראַקציע וועט צו דעם נישט דערלאָזען.

דאָקאָר וויצמאַן: און נאָך וואָס וועט איהר טון?

סענאַטאָר מענדעלסאָן: די „אגודה" טוט אַלץ וואָס זי קען — זי מסר'ט, זי שטערט, מיר וועלען בשום אופן נישט דערלאָזען דערצו.

דער פאָרזיצער בורזינער דערצעהלט, אַז כדי צו שאַפען די נויטיגע מיטלען אויף דער פסח-אַקציע האָט ער צוזאַמענגערופען אַ בעראַטונג. צו דער בעראַטונג איז קיינער נישט געקומען פון דער „אגודה" אַ חוץ איינעם. אַזוי ווי די „אגודה" האָט ערקלערט, אַז זי גיהט אַריבער אין אַ שאַרפער אָפּאָזיציע האָבען מיר געמוזט פאָראויסזעהן אַ שטערונג און זיך געווענדעט, אַז די אויפזיכטס-מאַכט זאָל בעשטעטיגען די פסח-אַקציע.

דאָקאָר עדעלמאַן: סענאַטאָר מענדעלסאָן איז אויפגעשפּרונגען ווען ער האָט דערהערט, אַז מ'וויל שטיצען די יודישע פאָלקס-שולען. ער וויל אָבער נישט נעהמען די פערענטוואָרטליכקייט פאַר זיי. און פאַר'ן יודישען פסח נעמט דען זיין פראַקציע יאָ די פערענטוואָרטליכקייט? ניין. ווען ס'איז היי-יאָהר נישטאָ קיין מעגליכקייט צו שאַפען אַ קיך, צו קויפען פערפרוירענע קאַרטאָפעל צו הויכע פּרייזען און צו באַקען מצות, כדי אויף אַזאַ אופן צו שאַפען „פערדינסטלעך" פאַר אייגענע מענשען, רוקען זיי זיך אינגאַנצען אַרויס פונ'ם עסק... ער טרעט אויך אַרויס געגען דעם בעשלוס פון איבערצוגעבען דעם „דאַבראָטשינאָשטש" 20,000 זל. ס'וועלען דאָך בעקומען די ווירטשאַפטליכע אינסטיטוציעס פון סוחרים, קליינהענדלער, האַנדווערקער און אַרבייטער. דאַרף מען נאָר בעשטימען, אַז די דאָזיגע אינסטיטוציעס זאָלען אָרויסגעבען נישט נאָר פאַר זייערע מיטגלידער, נאָר פאַר אַלע אָנגעהעריגע פון זייערע פאַכען.

דאָקאָר פלאָצקאָ פערטיידיגט די פּאָזיציע פאַר'ן דאַבראָטשינאָשטש און ערקלערט, אַז זיין פראַקציע וועט שטימען פאַר דער דאָזיגער פּאָזיציע. ער דריקט אויס זיין פערוואונדערונג, וואָס די אגודה-פראַקציע רעאַגירט נישט אויף דעם חשד וואָס איז אויף איהר געוואָרפען געוואָרען, אַז זי וויל מסר'ן.

דאָקאָר זעלמאַנאָוויטש לייקענט אָפּ די ידיעה, וואָס דאָקאָר מינצבערג האָט געגעבען אין'ם אינטערוויאו מיט'ן „נייעם פאָלקסבלאַט". ער ערקלערט, אַז פאַר איהם איז אַלץ איינס ווער ס'וועט זיין פאָרזיצער און אז בעת די ציוניסטען זענען געווען ברוגז און פלעגען נישט קומען צו די זיצונגען פלעגט דער קוואָרום פאָרקומען מיט זיין בעטייליגונג. צו דער דאָזיגער זיצונג איז ער געקומען, כדי די פסח-אַקציע זאָל קענען אָדורכגעפיהרט ווערען.

רעדענדיג וועגען דעם דאַבראָטשינאָשטש אין דער שטיצע פאַר „בכבוד'ע" דערצעהלט ער אַ פאַר פאַקטען, ווען מענשען וואָס געפינען זיך אין אַ שרעקליכער פערלעגענהייט, ווען מענשען, וואָס זענען משוגע געוואָרען, אָדער געהען אויס פאַר הונגער האָבען געהאַט זייערע ביטעס וועגען שטיצע אין דער קהלה וואָכען און חדשים-לאַנג און די דאָזיגע ביטעס זענען נישט בעטראַכט געוואָרען. דאַגעגען ווען אַ „בכבוד'ער" וואָס וואוינט אין 5 צימערן און וואָס קען קריגען הלוואות אין רעטונגס-קאָמיטעט א.א.וו. האָט זיך געווענדעט צו דער קהלה, האָט מען צוזאַמענגערופען אַן עקסטרע-זיצונג פון דער קאָמיסיע, וועלכע האָט געוואָלט בעשטימען אַ סובסידיע פון 1000 אָדער 500 זלאָטעס. ער פראָטעסטירט געגען דער דאָזיגער נישט ריכטיגער בעציהונג צו די אַרבייטער און אָרימע.

פּרנס ליכטענשטיין: די חימעל-שרייענדע פאַקטען, וועלכע דאָקאָר זעלמאַנאָוויטש האָט אָנגעגעבען מוזען קומען אין דער עפענטליכקייט און זיי זאָלען האָבען די געהעריגע ווירקונג. מיר זענען איבערצייגט, אַז די קהלה מעהרהייט וויל גאָרנישט טון און וועט גאָרנישט טון. די „אגודה", וועלכע הלמ"ט, אַז זי האָט דעם מאָנאָפּאָל אויף יודישקייט און איצט שטערט זי די פסח-אַקציע, הגם זי רעפּרעזענטירט דעם רייכסטען טייל פון דער יודישער בעפעלקערונג, וויל זי נישט צוריהרען אַ פינגער צו דער פסח אַקציע.

דאָס, וואָס די פּראַגע וועגען דער פסח אַקציע איז דורכ'ן רעגירונגס-קאָמיסאַר אָבגעשיקט געוואָרען קיין וואַרשאָ, איז אויך אַ „יד" פון דער „אגודה".

ס'איז שקר, אַז דער „בונד" האָט געמאַכט וועלכען ס'איז אָפּמאַך מיט וועמען אין דער קהלה. מיר זענען אָבער נישט פאַראינטערעסירט אין דער דעסטרוקטאָרישער אַרבייט פון דער „אגודה" און ווילען קיינמאָל נישט שפּילען אין זייער האַנד. די גאַנצע 2 יאָהר אַרבייט פון דער לאָדזער קהלה האָט בעוויזען, אַז קיין שום געשטופּטע מעהרהייט אין דער איצטיגער קהלה איז נישט פעהיג צו פיהרען קיין אויפבוי אַרבייט.

איהר האָט געמאַכט — זאָגט ה' ליכטענשטיין — אַ קאָמעדיע פון דער קהלה. דער איינציגער אויסוועג איז פונאַנדערלאָזען דעם קהלה-ראַט מיט דער פערוואַלטונג, פאָדערן אַ דעמאָקראַטישע וואַהל-אָרדינאַציע און די גאַנצע יודישע בעפעלקערונג זאָל זיך אַרויסזאָגען אין וועמענס הענד זי גיט איבער די פיהרונג פון דער קהלה אין לאָדז.

פּרנס פלאָצקער לעגט פאָר זיך צו פערשטענדיגען מיט דער „אגודה"-פראַקציע, אַז די לעצטע זאָלען אויך זשירירען אַ געוויסע סומע, כדי די סומע אויף דער פסח-אַקציע זאָל קענען גערעכענט ווערען.

פּרנס ראָזענבערג: שוין אויף דער דריטער זיצונג רעדט מען וועגען דער פסח-אַקציע און צו קיין שום רעזולטאַט איז מען נאָך נישט געקומען. די צייט איז זעהר קורץ. אויב מיר וועלען נאָך ווייטער שפּילען אין פּאָליטיק, וועט פון דער פסח-אַקציע גאָרנישט ווערען.

פּרנס מינצבערג: די „אגודה" איז אַזאַ „פעסטונג" וואָס האָט נישט מורא פאַר די אַלע באָמבעס, וועלכע זענען היינט אַריינגעשאָסען געוואָרען אין דער פראַקציע. די „אגודה" האָט איבערגענומען פאַראַנטוואָרטליכקייט די קהלה אָהן בודזשעט אין אַ פיל טרויעריגען מצב, ווי די קהלה איז איצט און דאָך האָט זי אָדורכגעפיהרט אַ פסח-אַקציע אין דער הויך פון 100 טויזענד זלאָטעס.

בעת מיר האָבען געהאַט די מעהרהייט אין דער פערוואַלטונג האָבען מיר געפיהלט די פערענטוואָרטליכקייט אויף זיך און נישט זיך אָפּגעשטעלט אויף קיין שום שוועריגקייטען. איצט דאַרף דאָס אויך טון די איצטיגע מעהרהייט און נישט וואַרטען אויף די זשיראָ'ס פון די מיטגלידער פון דער „אגודה"-פראַקציע.

פּרנס מינצבערג דערצעהלט ווייטער, אַז דאָקאָר וויצמאַן האָט איהם געזאָגט, אַז ס'איז געקומען צו אַ קהלה-מעהרהייט פון „בונד" ביז די אונפאַרטייאישע.

דאָקאָר וויצמאַן: ס'אַ ליגען!

דאָקאָר אייזנער: ס'איז אמת.

דאָקאָר וויצמאַן: איך ערקלער קאַטעגאָריש, אַז דאָס איז ליגען!

דאָקאָר מינצבערג זאָגט ווייטער: מיר געהערען נישט צו דער מעהרהייט און וועלען קיין וועקסלען נישט שרייבען. איך וויל אויסזאָגען אַ סוד: מיר האָבען געהאַלטען ה' בערגער אַלס וויצע פערזיצער פון דער קהלה, איהם געמאַכט פאַר אַ קרבן, נאָר כדי די וועקסלען, וואָס אונזערע מיטגלידער האָבען אונטערגעשריבען זאָלען איינגעלעזט ווערען.

אַדוו. וויצמאַן איך האָב נישט גערעכענט, אַז מיט די „אגודה" מיטגלידער טאָר מען נשט רעדען אָהן עדות, איך ערקלעהר, אַז ה' מינצבערג האָט מיך געדראָהט, אַז פאַר מיר לוינט נישט אַלס אַדוואָקאַט און אַלס דאָקאָר צו געהען מיט די „אונפאַרטייאישע", ווייטער ערקלעהר איך, אַז דאָקאָר מינצבערג האָט מיר פאָרגעלעגט דעם אַמט פון וויצע פאָרזיצער פון דער קהלה-פערוואַלטונג, כדי די נייע מעהרהייט זאָל נישט קענען צושטאַנד קומען.

ה' בודזינער פערזיכערט, אַז דאָס געלד פאַר דער פסח אַקציע וועט מאָרגען (ד. ה. היינט, מאָנטאָג) זיין אין דער קהלה, אָבער בתנאי, אַז די „אגודה" פראַקציע וועט צושטעלען די ערלויבניש פון דער מאַכט אויסצוגעבען אויף דער פסח-אַקציע אין די ראַהמען פון דעם פאָריאָהריגען בודזשעט.

נאָכדעם, ווי דאָקאָר מינצבערג האָט ערקלעהרט, אַז ער וועט די דאָזיגע ערלויבניש צושטעלען ווערט די זיצונג געשלאָסען.

ראַדאָשיצער רבי ר' ישראל יוסף האָט נעכטען געמאַכט א הספד

אויפ'ן בית-החיים און אין דער אַלט-שטעטישער שוהל.

(—) נעכטען האַלב 2 בייטאָג איז קיין לאָדז אָנגעקומען דער ראַדאָשיצער רבי ר' ישראל יוסף. באַלד ביי דער באַהן האָט איהם אָפּגעוואַרט אַן עולם חסידים און פון דער באַהן איז דער רבי אָפּגעפאָהרען אויפ'ן בית-החיים, וואו ס'האָט זיך פערזאַמעלט אַ גרויסער עולם חסידים און געלעגט קוויטלעך אויפ'ן קבר.

דער רבי האָט געהאַלטען אַ הספד און דערנאָך איז געזאָגט געוואָרען תהלים. דער רבי האָט אויך געלעגט אַ שטיין אויפ'ן קבר.

אַרום 6 פאַרנאַכט איז דער רבי מיט זיינע חסידים געקומען אין דער אַלט-שטאָטישער שוהל. דאָ האָט זיך אויך פערזאַמעלט אַ גרויסער עולם מענער און פרויען.

נאָכדעם, ווי דער רבי האָט געדאַוונט מנחה און מעריב האָט ער געהאַלטען אַ הספד, וואָס האָט געדויערט 2 שעה.

*

נעכטען איז אַ דעלעגאַציע פון עטליכע ראַדאָשיצער חסידים געווען ביים רבי'ן ר' חיים אשר'ל, וועלכער וואוינט אין לאָדז און פון איהם פערלאַנגט, ער זאָל זיך אַריבערציהען קיין ראַדאָשיץ.

ערוואַרטונג אויפ'ן פסק פון אַרביטראַזש־קאָמיסיע.

די טענות פון טעקסטיל־אַרבייטער.

ס'האָלט ערב דעם פסק־דין פון דער אַרביטראַזש־קאָמיסיע אין'ם טעקסטיל־קאָנפליקט. די צדדים האָבען שוין צוגעשטעלט זייער טענות פאַר'ן טריבונאַל און מ'וואַרט נאָר אויפ'ן אורטייל, ס'גיט דעריבער זיך כדאי צו באַקענען מיט די טענות און מאָטיווען מיט וועלכע די צדדים האָבען באַגרינדעט זייער עקשנותדיגע שטעלונג בעת דעם טעקסטיל־שטרייק.

דעם פאָריגען דינסטאָג האָבען אַלע 3 לאָדזער אַרבייטער־טעקסטיל־פאַראיינען, די האַנדעלס־אַנגעשטעלטע פאַראיינען און דער פאַראיין פון פאַבריקס־מייסטער, צוגעשטעלט דער אַרביטראַזש־קאָמיסיע אַ ברייט מאָטיווירטען מעמאָריאַל. אין וועלכען עס ווערט ווייטער באַפאָדערט די זעלבע 25 פּראָצענט, וואָס די אַרבייטער־פאַראיינען האָבען אַרויסגעשטעלט פאַר דעם שטרייק. די הויפּט־טענות פון די אַרבייטער־פאַראיינען זענען פאָלגענדע:

די רעאַלע לוינען זענען צוליב דעם וואוקס פון יקרות שטאַרק געפאַלען, נישט נאָר אין פאַרגלייך מיט פאַר דער מלחמה, נאָר אַפילו אין פאַרגלייך מיט די לוינען, וועלכע זענען פעסטגעשטעלט געוואָרען נאָכ'ן אַרביטראַזש פון פּראָפעסאָר בוקאָווייצקי אין יאָהר 1925. די לוינען פון די אַרבייטער, אין פאַרגלייך מיט פאַר דער מלחמה, האָבען זיך פאַרקלענערט מיט 35 פּראָצענט, און פאַרגלייך מיט'ן יאָהר 1925 — מיט 14 פּראָצענט. דאַגעגען, טענה'ן די אַרבייטער, האָט זיך די לאַגע פון דער טעקסטיל־בראַנזשע, שטאַרק פאַרבעסערט, דאָס באַווייזט די צאָהל אַרבייטס־טעג אין היינטיגען יאָהר, די צאָהל פון געברויכטען בוימוואָל קיין לאָדז, דאָס פאַלען פון די פּרייזען פון בוימוואָל. דאָס פאַרקלענערען זיך פון דיסקאָנטאָ־פּראָצענט און ענדליך זענען זינט דעם יאָהר 1925 געשטיגען די פּרייזען פון מאַנופאַקטור־סחורות.

צום סוף ווייזען נאָך די אַרבייטער־פאַראיינען אָן אין זייער מעמאָריאַל, אַז דאָס העכערען דעם לוין פון די אַרבייטער, וועט נישט האָבען קיין באַדייטונג אויף די פּראָדוקציע קאָסטען, ווייל דער אַרבייטסלוין מאַכט אויס נישט מעהר ווי 10 פּראָצענט פון די אַלגעמיינע קאָסטען.

די טענות פון די טעקסטיל־אינדוסטריעלער.

און איצט די שטעלונג פון די אינדוסטריעלער. הגם די אינדוסטריעלער האָבען נישט פאַרעפענטליכט זייער מאָטיווירונג צו דער אַרביטראַזש־קאָמיסיע, קען מען די דאָזיגע שטעלונג נעהמען פון דער פאַרלעזונג, וועלכע דער מיט־אינהאַבער פון פּאָזנאַנסקי'ס פאַבריק, אינזש. לאַנדסבערג האָט געהאַלטען אין וואַרשאַ.

ה' לאַנדסבערג האָט אָנגעוויזען, אַז דער וויכטיגסטער צווייג פון דער פּוילישער אינדוסטריע איז די טעקסטיל־אינדוסטריע, וועלכע באַשעפטיגט 150 טויזענד אַרבייטער, דאָס איז אַ פערטעל פון אַלע אַרבייטער פון דער פּוילישער אינדוסטריע. לויט ה' לאַנדסבערג געפינט זיך די טעקסטיל־אינדוסטריע אין אַ זעהר שווערע לאַגע. אין דער צייט פון דער אָקופּאַציע זענען פאַרניכטעט געוואָרען פיל פאַבריקען, די שאָדענס וואָס די אָקופּאַנטען האָבען געמאַכט די טעקסטיל־אינדוסטריעלער באַטרעפען 350 מיליאָן זלאָטיס. אין פאַרגלייך מיט'ן יאָהר 1923 איז דער עקספּאָרט פון טעקסטיל־סחורות שטאַרק געפאַלען, דאַגעגען האָט זיך פאַרשטאַרקט דער אימפּאָרט פון אויסלענדישע טעקסטיל־סחורות, וועלכע קאָנקורירען שטאַרק מיט דער לאַנד־פּראָדוקציע. די אויסלענדישע סחורות קענען קאָנקורירען צוליב דעם וואָס די פּראָדוקציע קאָסטען אין פּוילען זענען זעהר גרויס. דער הויפּט־אָפּנעהמער פון די פּוילישע טעקסטיל־סחורות איז די פּויערישע באַפעלקערונג, און אַזוי לאַנג ווי ס'וועט זיך נישט פאַרבעסערן די לאַגע פון דער פּויערישער באַפעלקערונג, וועט זיך די לאַגע פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע נישט פאַרבעסערן מיט דעם איז אויך פאַרבונדען דאָס העכערען דעם אַרבייטסלוין. אַזוי לאַנג ווי ס'וועט זיך נישט פאַרבעסערן די קויף־קראַפט פון דער באַפעלקערונג, אַזוי לאַנג קען מען נישט העכערען דעם אַרבייטסלוין. ווייטער האַלט ה' לאַנדסבערג, אַז דער אַרבייטס־טאָג דאַרף פאַרלענגערט ווערען, די אָפּצאָהלונגען פאַר פאַרשידענע פאַרזיכערונגען דאַרפען פאַרקלענערט ווערען.

די אינדוסטריע איז הײַנט, זאָגט ווייטער ה' לאַנדסבערג, זענען נישט קיין פילאַנטראָפּישע אינסטיטוציעס. דעריבער גויל מאַקע די טעקסטיל אינדוסטריע האָבען רווחים. אָבער די לעצטע „באַנקראָטען" ווייזען, אַז די טעקסטיל־פאַבריקאַנטען געפינען זיך אין אַ שווערע לאַגע. דאָס פאַרבעסערן די לאַגע פון די אַרבייטער קען נאָר קומען אויפ'ן וועג פון פאַרלענגערען די אַרבייטס־צייט און פאַרקלענערען די אָפּצאָהלען פאַר פאַרשידענע פאַרזיכערונגען.

דאָס זענען די טענות פון די צדדים. די אַרביטראַזש־קאָמיסיע האָט געפינען פאַר גוטיג, אַז אַחוץ די מעמאָריאַלען זיך אויך צו באַקענען מיט דער לאַגע אויפ'ן אָרט און איז צו דעם צוועק געקומען קיין לאָדז. לויט דער מיינונג פון די אַרבייטער־פאַרשטעהער האָבען די פריהערדיגע אַרביטראַזשען שטענדיג ענטוישט, איצט אָבער האָפען די אַרבייטער, אַז די רעגירונג וועט זיי נישט ענטוישען.

יער.

וואָס קומט פאָר אין פעראיין „תומכי־אורחים"?

וואָס עס דערציילט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" דער געוועזענער פּרעזעס פון זעלבען פעראיין ה' אברהם קאָהן.

די פסח־הילף־אַקציע, וואָס די יודישע קהלה נעהמט איצט פאָר, וועט קיין ברייטען כאַראַקטער נישט טראָגען און וועט נישט ערפילען קיין באַדייטענדען טייל פון דעם, אין וואָס ס'נויטיגט זיך די היגע געזעלשאַפט. דער „דאָבראָטשינאַשטש" האָט געמאָלדען צופעליך, אַז ער נעהמט היי יאָהר אַראָפּ פון זיך די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דער פסח אַקציע.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערען באַזונדערס אַקטועל און וויכטיג די טעטיגקייט פון די פאַרשידענע אינסטיטוציעס וואָס פּלאַנעווען אַ הילפס־טעטיגקייט אויף פסח.

מיט אַ פאָר וואָכען צוריק האָט דער פּרעזעס פון „תומכי־אורחים" ה' אברהם קאָהן פאַרעפענטליכט אין דער פּרעסע אַ קאָמוניקאַט, אַז ער איז נישט מעהר פּרעזעס פון דעם דאָזיגען פעראיין. דער פאַקט, וואָס דער דאָזיגער קאָמוניקאַט איז ערשיענען — ווען גראָד דער פעראיין האָט פאָרגענומען די הילפס אַקציע אויף פסח, האָט באַוואויגען אונזער אַ מיטאַרבייטער צו האָבען אַ געשפּרעך מיט'ן געוועזענעם פּרעזיצער פון „תומכי־אורחים" ה' קאָהן, וועגען די סבות פון זיין רעזיגנאַציע.

ה' א. קאָהן דערצעהלט אונז: מיט אַ 4 חדשים צוריק האָט זיך אַ מיטגליד פון דער פערוואַלטונג פון „תומכי־אורחים" זיך געווענדעט צו מיר מיט אַ פאָרשלאַג, אַז איך זאָל זיך ווידמען דער אַרבייט אין פעראיין „תומכי־אורחים" און איבערנעהמען דאָרט דעם פאָרזיץ. כ'האָב ערקלערט, אַז כ'וועל זיך מישב זיין. קורץ פאַר דער פערזאַמלונג איז מען צו מיר געקומען און דערצעהלט, אַז איך בין אַרויסגעשטעלט געוואָרען אין דער פערוואַלטונג און מיר שוין געוויזען געדרוקטע ליסטעס מיט מיין נאָמען. כ'בין געשטעלט געוואָרען פאַר אַ געשעהענעם פאַקט און באין ברירה מסכים געווען.

בעת דער נאָהענטסטער טעטיגקייט אין דער פערוואַלטונג, האָב איך פעסטגעשטעלט, אַז די חשבונות פון דער פאַראַיאָהריגער פסח אַקציע זענען צוליב געוויסע טעמים, ביז איצט נאָך נישט פאַרענדיגט, אַז די אַדמיניסטראַטיווע אויסגאַבען זענען אומגעהויער גרויסע און שטייגען גוואַלדיג אַריבער די נאָרמאַלע אויסגאַבען פון אַזאַ פעראיין. דאָס איז מיר געוואָרען אונפאַרשטענדליך, דאָך האָב איך גערעכענט, אַז מיר וועט געלונגען צו האָבען אַ השפּעה. דערויף, אַז די געזאַמעלטע געזעלשאַפטליכע געלדער זאָלען פערווענדעט ווערען אויסשליסליך אויף הילף־צוועקען, און דורך אַ שטרענגער קאָנטראָל נישט דערלאָזען קיין „גלאַט־אַזוי־זיך" אויסגאַבען. דאָס האָט זיך אָבער מיר נישט איינגעגעבען. מיר האָבען איינגעאָרדנעט אַ טעאַטער־פאָרשטעלונג, וועלכע האָט אונז געגעבען אַנ'ערך 900 זל. ריוח. די דאָזיגע סומע איז אָבער „צושווימען". קיין שום הילף איז פון דעם נישט געגעבען געוואָרען. בוכהאַלטעריש איז פונדעסטוועגען אַלץ געווען אין אָרדנונג.

האָבען מיר דאַן באַשלאָסען איינצואָרדנען אַ בלימעל־טאָג, — דערצעהלט ווייטער ה' קאָהן — ס'איז מיר אָנגעקומען נישט לייכט צו באַקומען די ערלויבניש, דאָך האָבען מיר געהאַט אַ בלימעל־טאָג, וואָס האָט אַריינגעבראַכט 1,400 זל. הכנסה.

האָבענדיג אַזאַ סומע האָבען מיר באַשלאָסען איינצואָרדנען שבת־מאָלצייטען פאַר נויט־באַדערפטיגע. מיר האָבען אויסגערעכענט, אַז ס'דאַרף קאָסטען 100 זל. אַ וואָך, אויב מיר וועלען אַפילו נישט באַקומען קיין נדבות אין נאַטור און פּראָדוקטען. הייסט דאָס, אַז מיר קאָנען דערוויילע אַנ'ערך פון 3-4 חדשים פיהרען אונזער טעטיגקייט. ס'איז אָבער אַדורך קוים 5 וואָכען, און צווישען זענען אויך אַריינגעקומען נדבות און פּראָדוקטען און... ס'איז שוין נישט געווען ווייטער מיט וואָס צו פיהרען אונזער טעטיגקייט.

ערשט דאַ האָב איך מיך אַרומגעזעהען — זאָגט ה' א. קאָהן, אַז איך האָב דאָ ווייטער נישט וואָס צו טון, און כ'האָב אָנגעהויבען זוכען אַ פאָרמעלען וועג ווי אַזוי אַרויסצובאַקומען. אַזאַ געלעגענהייט האָט זיך מיר געמאַכט אין אויף איינער פון די נאָהענטסטע זיצונגען פון דער פערוואַלטונג האָב איך אַראָפּגענומען פון זיך די פעראַנטוואָרטליכקייט און דאָס, וואָס ס'געשעהט אין פעראיין, האָב איך נישט געוואָלט דעקען מיט מיין נאָמען — כ'האָב זיך אָפּגעזאָגט צו פערבלייבען פּרעזעס און בין אַרויסגעטראָטען פון פעראיין.

זעלבסטמאָרד פון אַנ'אַרבייטס־לאָזען וועבער־אַרבייטער.

זיך דורכגעשניטען דעם האַלז מיט אַ ראַזיר־מעסער.

(—) נעכטען אַרום 11 ביי נאַכט איז אין דער טעריקישער קאַנדיטאָריי אויף עק פּאָלודניאָווע און פּיעטריקאָווער אַריינגעקומען אַ יונגערמאַן און זיך געהייסען דערלאַנגען אַ גלאָז מילך מיט אַ טשאַסטע.

דער קעלנער האָט דעם יונגענמאַן דערלאַנגט דאָס געפאָדערטע. דער יונגערמאַן האָט אויסגעטרונקען אַ האַלב גלאָז מילך און דאַן האָט ער אַרויסגענומען פון טאַש אַ ראַזיר־מעסער און זיך איינגעשניטען דעם האַלז.

דער זעלבסטמערדער איז אַראָפּגעפאַלען פון בענקעל און זיך באַגאָסען מיט אַ שטראָם בלוט.

ס'איז באַלד אָנגעקומען פּאָליציי, וועלכע האָט אַרויסגערופען פּאָגאָטאָוויע. דער זעלבסטמערדער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל פון „הייליגען יוזעף", וואו מ'האָט איהם ערטיילט די ערשטע הילף. די דאָקטוירים באַהויפּטען, אַז ער וועט בלייבען לעבען.

ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער זעלבסטמערדער איז דער אַרבייטסלאָזער קריסטליכער וועבער־אַרבייטער סטאַניסלאַוו קאָלאָדזשיעטשאַק (שוו. אַנגאַ 12, 31 יאָהר אַלט.

ווען מ'האָט איהם אָפּגעמינטערט, האָט ער דערקלערט, אַז ער האָט נישט קיין מיטלען צום לעבען און איז דעריבער באַגאַנגען זעלבסטמאָרד.

ספּאָרט.

„טוריסטען" — „ל.ס.ק." (קאַטאָוויץ) 2:1 (2:1).

דער אָנהויב פון היי־יאָהריגער ספּאָרט־סעזאָן גיהט זעהר גוט. נאָכ'ן מעטש „טוריסטען"—„פּאָלאָניאַ", האָט דער לאָדזער מייסטער — „טוריסטען" געבראַכט נאָך לאָדז דעם קאַטאָוויצער מייסטער „ל.ס.ק.", איינעם פון די שטאַרקסטע פוסבאָל־קלובען פון פּוילען, און וועלכע ס'שפּילען אַזוי באַריהמטע שפּילער ווי גערליק און אַנדערע.

דאָס לאָדזער פּובליקום, וועלכעס האָט גינציג צו זעהען אַ שיין שפּילען איז מאַסענווייז געקומען צום מעטש.

די מאַנשאַפטען זענען אַרויסגעטרעטען מיט פאָלגענדע שפּילער: „ל.ס.ק.": גערליק 1, פּאָהל, היידענרייך, ווילטשאַל, מישאָוער, בישאָף, ויטנער, קאָזאַק 2, גערליק 2, יעשקע, קאָזאַק 1. טוריסטען: מיכאַלסקי, קאַראַש, מאַרשעווסקי, היגע, וויעלישעק, קולאַוויאַק, הערמאַנס, סט. קוביק, בערט, קוביק אַל. מיכאַלסקי.

אין דער ערשטער העלפט שפּילען די טוריסטען, וועלכע הייבען דאָס שפּילען אָן, געגען דער זון, און דאָס גיט די „ל.ס.ק." די מעגליכקייט צו האָבען מעהר פון שפּילען.

שוין פון דער ערשטער מינוט ווערט דאָס שפּילען געפיהרט אין אַ זעהר שאַרפער און אַפילו פערביטערטע טעמפּאָ. (טיילמאָל זעהר ברוטאַל) איינציגווייז גלייכט זיך דאָס שפּילען אויס און אין דער 13 מינוט ערצילען די „טוריסטען" פון אַ שעהנע קאָמבינאַציע, קוביק הערמאַנס, אַ טויער (דאָס שענסטע פון טאָג). די קאַטאָוויצער שפּילער ווילען אונבעדינגט ענדערען דעם רעזולטאַט, ווייזען אַרויס זייער טעכניק; אין דער טאַקטיק זענען זיי פיל בעסער, ווי די „טוריסטען" זייערע קאָמבינאַציעס, אָנגריפען נעמען זעהר אויס ביים פּובליקום. זיי זענען איצט כסדר אונטערן טויער פון „טוריסטען", אָבער זיי שפּילען ברוטאַל, צוליב וואָס קולאַוויאַק מוז פאַרלאָזען דעם פּלאַץ. די קאַטאָוויצער ערצילען אין דער צווייטער העלפט 2 טויערן (איין טויער האָט מיכאַלסקי געקאָנט ראַטעווען) און דער דאָזיגער רעזולטאַט בלייבט ביז דער פּויזע נישט געענדערט.

אין דער צווייטער העלפט ווערט דאָס שפּילען געפיהרט אין אַ מערדערישען טעמפּאָ. „טוריסטען" ווילען דעם רעזולטאַט ענדערען צו זייער גינסטען, דאַגעגען די קאַטאָוויצער־שפּילער, ווילען דערצו נישט דערלאָזען און דאָס שפּילען ווערט איצט געפיהרט זעהר ברוטאַל ס'צייכענט זיך אין דעם אויס מאַרטשעווסקי. הגם דאָס שפּילען ווערט געפיהרט אין אַ שאַרפער טעמפּאָ, פונדעסטוועגען ענדערט דאָס שפּילען נישט דעם רעזולטאַט און עס בלייבט דער דאָזיגער רעזולטאַט 1:2 לטובת „ל.ס.ק."

ריכטער ה' דאַנציגער.

„ל.ק.ס."—„פּעניאַ" (וואַרשאַ) 2:4 (1:4)

אַ פערבאָט פאַר יוגענד צו שפּילען פוסבאָל.

דאָס בילדונגס־מיניסטעריום האָט פערבאָטען דער יוגענד ביז 16 יאָהר צו שפּילען פוסבאָל. דער פערבאָט ווערט מאָטיווירט דערמיט וואָס דער דאָזיגער שפּיל שטרענגט אָהן צו פיעל ביי קינדער די נערווען און מוסקלען. (י.ש.ב.)

פון יודישען טעאַטער.

לעצטער גאַסטראָל פון קוטנער זיידערמאַן־לערנער.

די פאָרשטעלונגען פון די באַליבטע אַרטיסטען קוטנער, זיידערמאַן און פרוי לערנער האָבען געהאַט אַ גרויסען ערפאָלג.

דער עולם האָט הייליג אַפּלאָדירט יעדען אויפטריט פון די קינסטלער און יעדער נומער האָט געמוזט ביסירט ווערען.

היינט שפּילען די אַרטיסטען צום לעצטען מאָל פאַר זייער אָפּפאָהרען קיין ריגאַ.

ס'ווערט געשפּילט די פּאָפּולערע פּיעסע „געלד, ליבע און שאַנדע".

„בן־הור"

אין „קאַסינאָ" און „לונאַ".

ביים אָפּשאַצען דעם פילם בן הור, וועלכער ווערט איצט דעמאָנסטרירט אין „לונאַ" און „קאַסינאָ" דאַרף קודם־כל אויסגעשטעלט ווערען אָן אַ זייט די טענדענץ פון בילד און די היסטאָרישע אומפּינקטליכקייט.

ס דאַרף אָפּגעשאַצט ווערען די גראַנדיעזע אויסשטאַטונג, אויספיהרונג און שפּילען, אין דער הינזיכט קען זיך קיין איינציג פילם־בילד, וואָס מיר האָבען ביז איצט געזעהען, נישט פאַרמעסטען מיט בן הור.

ס'איז שווער צו באַשרייבען דעם אומגעהויערען איינדרוק וואָס דער פילם מאַכט אויף די צושויער. אין'ם פילם זענען צוזאַמענגעזאַמעלט אַלע מעלות פון גראַנדיעזקייט און פּראַכט. זעלטענע מאַסען סצענעס, וואונדערבאַרע טראַגישע איבערלעבונגען עמאָציאָנעלע פּאַסירונגען אין די הויפּט־זאַך: אַלע געשטאַלטען וואָס טרעטען אַרויס אין'ם פילם זענען שעהן און שטאַרק ווי די געטער און מאַכען די געהעריגע ווירקונג.

אַזעלכע שטאַרקע סצענעס ווי דער טאָל פון מצורעת'ן, די שווערע קאַטאָרגע־אַרבייטען פון די געפאַנגענע יודען, די וועט־לויפען פון די קוואַדריגען, די שלאַכט צווישען די ים־רויבער מיט די רוימער — איז זיך שווער פאָרצושטעלען. הן אין הינזיכט פון רעזשי און אויסשטאַטונג, הן פון אויספיהרונג זענען דאָס מייסטערווערק, יעדע סצענע פאַר זיך.

ס'איז נישט קיין וואונדער, וואָס דאָס אַנטציקטע פּובליקום אַפּלאָדירט נאָך יעדער פון די דאָזיגע סצענעס. „בן־הור" דאַרף יעדער זעהען, אויב ער וויל זיך פאַרשאַפען קינסטלערישען גענוס און פאַרגעניגען.

די מוזיק איז פּרעכטיג צוגעפּאַסט צום פילם.

מעלדונג.

אַכטונג פּראָווינצער שניידער־אַרבייטער פון פאַך מענער־באַשטעלט!

אין לאָדז איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק אין מענער־באַשטעל־פאַך קיינער טאָר נישט קומען קיין לאָדז.

פערוואַלטונג פון לאָדזער אָפּטיילונג פון פּראָפ.־פעראיין פון בעקליידונגס־אינדוסטריע־אַרבייטער אין פּוילען.

1884

דער „קעניג פון פּויל'ען"

ווערט איבערגעגעבען צו אַפּסיכיאַטרישער אָבסערוואַציע.

פון טראָן אין דער תפיסה. — די פויערים גלויבען, אַז דער געזאַלבטער ווערט געפּייניגט...

אַנ'אויסערגעוועהנליכע אַוואַנטורע איז מיט עטליכע טעג צוריק פאָרגעקומען אין דאָרף דלוגאַ קאָשציעלנאַ, נעבען מילאָסנאַ ביי וואַרשאַ.

אין דערמאָנטען דאָרף איז אָנגעקומען אַ יונגערמאַן און ערקלערט די פויערים, אַז ער איז דער פּוילישער קעניג. דערהערט אַזאַ „סענסאַציע" האָבען פויערים אָנגעהויבען גלאָצען מיט די אויגען און מען האָט אָנגעהויבען ליפּען אוים'ן וואונדער. אָבער דער „קעניג" האָט געבעטען, צו האַלטען דערווייל בסוד-סודות די גרויסע ענטדעקונג, ווייל די רעפּובליקאַנער וועלען איהם אומברענגען... כדי צו פערפעסטיגען דעם צוטרויען צו איהם, האָט דער „קעניג" בעוויזען אַ פּאַק דאָקומענטען מיט חתמות, וועלכע האָבען בפירוש בעשטעטיגט זיין קעניגליכע אַבשטאַמונג...

פון גרויס ענטוזיאַזם האָבען אָבער די פויערים נישט געקאָנט לאַנג האַלטען דעם סוד. די ידיעה האָט זיך ביסלעכווייז „בסוד-סודות" צוטראָגען איבער די אַרומיגע דערפער און מאַסען פויערים האָבען זיך געלאָזען קיין דלוגאַ-קאָשציעלנאַ, כדי מיט די אייגענע אויגען אָנצוקוקען דעם „קעניג".

זעהענדיג, אַז סיי-ווי ווייסט מען שוין וועגען איהם, האָט דער „קעניג" זיך געשאַפען אַרום זיך אַ „לייב-גוואַרדיע", וועלכע האָט געהאַט די אויפגאַבע צו היטען איהם כלומר'שט געגען אַנ'אַטענטאַט. אַלס מיטגלידער פון דער גוואַרדיע האָט ער אויסגעקליבען עטליכע צעהנדליג געזונדטע פויערים.

דעם 19-טען ה. ח. האָט די „לייב-וואַך" געמאָלדען, „אַז היינט איז דער נאָמען-טאָג פון זיין מאַיעסטעט" און אַז „זיין מאַיעסטעט" האָט ברצה אַרויסצוגעבען אַ „מאַניפעסט צום פאָלק".

אַזוי ווי אָבער איבערצולייענען אַ מאַניפעסט מוז מען האָבען אַ טראָן-זאַל, האָט זיך דער „קעניג" בענונעגד דערווייל צו באַנוצען זיך מיט'ן פּריצישען הויף, ווען דער פּריץ ה' מיקיצוויטש האָט זיך גראַד צו יענער צייט געפונען אין וואַרשאַ.

דעם קעניגס גוואַרדיע האָט געפּרובט „נעהמען" שטורמיש דעם הויף, אָבער די דינערשאַפט האָט געשטעלט אַ ווידערשטאַנד, אַזוי אַז דער קעניג האָט זיך געמוזט בעגנוגען מיט'ן הויזען הימעל, אונטער וועלכען ער האָט איבערגעלייענט זיין מאַניפעסט.

נאָכדעם איז דער גרויסער עולם, וואָס האָט אויסגעהערט דעם מאַניפעסט געוואָרען אַ ביסעל דערוואַרימט און האָט ענדליך „יענומען" דעם הויף.

די לייב-גוואַרדיע מיט די טרייע אונטערטאַנען האָבען די דירות פון פּריץ מיקיצוויטש פערוואַנדעלט אין אַ קעניגליכען שלאָס, אַוועקגעשטעלט אַ טראָן וועלכען זיי האָבען בעפּוצט מיט די טייערסטע קילינים און איבערגעגעבען איהם אין רשות פון „יונגען פּוילישען קעניג".

דער זעלבסט-הערשער האָט אָבער זעהר קורץ געקיניגט. די דינערשאַפט פון פּריץ מיקיצוויטש האָט גלייך געמאָלדען קיין וואַרשאַ, און מיקיצוויטש איז געקומען צוזאַמהרען מיט אַ גרויסע אָפּטיילונג פּאָליציי.

די פּאָליציי האָט, נאַטירליך, גלייך אַראָפּגעוואָרפען דעם „קעניג פון טראָן", אָבער ער האָט זיך נישט געוואָלט אונטערגעבען. דערביי האָבען די פויערים איהם צוגעהאָלפען, אַזוי אַז פּאָליציי האָט דעם דעטראָניזירטען קעניג געמוזט אַרויפלעגען אויף אַ פוהר און צובינדען איהם מיט שטריק... אין אַזאַ צושטאַנד איז דער בחור אָפּגעפיהרט געוואָרען אין אָפּוואָצקער אַרעסט-הויז.

אין אַרעסט איז דער פּאָליציי געלונגען פעסטצושטעלען, אַז דער „קעניג" איז דער 21-יעהריגער יוזעף שצוטשיק, אַנ'אַרבייטסלאָזער פון דאָרף זשוראַווקי הינטער וואַרשאַ.

די פויערים אין די אַרומיגע דערפער גלויבען, אַז שצוטשיק איז ווירקליך דער פּוילישער קעניג, וואָס איז געזאָלבט פון גאָט אַליין, נאָר עס זענען זיך נוקם אָן איהם די רעפּובליקאַנער...

דער געזאָלבטער וועט וואַרשיינליך, איבערגעגעבען ווערען צו אַ פּסיכיאַטרישער אָבסערוואַציע. ער איז, נעבעך, געווידעריט אוים'ן מח, דער אָרימער אַרבייטסלאָזער פון דאָרף זשוראַווקי..

קאָליגאַנישע אַרויסטרעטונגען געגען יודען אין רומעניע הערען נישט אויף

יאַסי. (י.ט.א.) די אַנטיסעמיטישע מאַניפעסטאַציעס הערען נישט אויף. בעזונדערס שטאַרקע אונרוהען זענען פאָרגעקומען אין דער נאַכט פון שבת אויף זונטאָג. האַלב אַכט אין אָוונד האָבען זיך בעוויזען סטודענטען אויף די הויפּט גאַסען. די סוחרים האָבען תיכף פערמאַכט די געשעפטען. 10 אַ זייגער ביינאַכט האָבען זיך אָנגעהויבען צונויפזאַמלען די מאַניפעסטאַנטען. די זשאַנדאַרמען זענען געשטאַנען אויפ'ן פּלאַץ קוזאַ-וואָדאַ, ווייל עס האָט זיך פערשפּרייט אַ קלאַנג, אַז די סטודענטען ווילען פאַרזיידרינגען אין האָטעל „קאָנטינענטאַל". כדי אַרויסצוטרייבען פון דאָרט אַלע יודישע איינוואוינער. דערווייל זענען געשלאָגען געוואָרען יודישע דורכגעהער אויף דער גאַס קוזאַ-וואָדאַ. די פּאַסאַזשירען, וועלכע זענען אין יענער צייט געקומען מיט'ן צוג און דורכגעפאָהרען דעם מאַרק-פּלאַץ „אונירעאַ" זענען אויך געשלאָגען געוואָרען. אויף דער גאַס אַרקי זענען אויסגעזעצט געוואָרען די שויבען. דער קאַפע אייגענטימער פאַבסטע איז געשלאָגען געוואָרען אין זיין אייגענעם לאָקאַל. ער געפינט זיך איצט אין שפּיטאַל. דער „סאַפּטאַקל" האָט געדויערט ביז 2 ביינאַכט.

טעאַטער „סקאַלאַ", ציגעל-גאַס 18.

לעצטע געזעגנונגס-פאָרשטעלונג

פון די לאָדזער געבוירענע אַלעמען גוט-בעקאַנטע אַרטיסטען:

חנה לערנער, שלמה קוטנער, דוד זיידערמאַן

היינט, מאָנטאָג, דעם 28-טען מערץ ה. י., 8.30 אַ זייגער אין אָוונד —

גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג

צו בילינע פּרייזען. ס'ווערט געשפּילט:

געלד, ליבע, שאַנדע

לעבענס-בילד אין 4 אַקטען פון זאַלאַטאַרעווסקי. הויפּט-ראָלען: אַלבערט — ד. זיידערמאַן; סאָניע — ח. לערנער; בענדער — ש. קוטנער.

צום שלום: אַ גרויסער דיווערטיסמענט

ס'וועט געזונגען ווערען די שענסטע לידער, קופּלעטען, דועטען, מיט'ן אָנטייל פון ח. לערנער, ש. קוטנער און ד. זיידערמאַן.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון „סקאַלאַ"-טעאַטער.

פירשטין לובאָמירסקאַ אַ קרבן פון אַ מאָרד.

מיט אַ קורצער צייט צוריק האָבען מיר שוין געשריבען וועגען סקאַנדאַל אין דער אַריסטאָקראַטישער וועלט צוליב דעם געהיימניספולען טויט פון דער פירשטין מאַריאַ לובאָמירסקאַ.

צוליב פערשידענע קלאַגען, וועלכע האָבען קורסירט נאָך דער פירשטינ'ס טויט (מיט 4 יאָהר צוריק) איז ענטשטאַנען אַ סברא, אַז די פירשטין איז נישט געשטאָרבען מיט קיין נאַטירליכען טויט, נאָר זי איז אָבגעסמ'ט געוואָרען.

4 יאָהר איז נעגאַנגען אַ שטילע אויספאָרשונג, ביז מען האָט ענדליך מיט איינינע וואָכען צוריק אויסגעגראָבען דער פירשטינס קערפּער, כדי דורכצופיהרען אַנ'אַנאַליזע איבער די אינערליכקייטען פון קערפּער.

די אַנאַליזע, וועלכע עס האָט געמאַכט דער מלוכה אַנשטאַלט צו פאָרשען לעבענס מיטלען, האָט געדויערט איינינע וואָכען און איצט איז צוגעשטעלט געוואָרען דער מאַכט דער רעזולטאַט פון דער אַנאַליזע.

דער רעזולטאַט איז אַ סענסאַציאָנעלער. מען האָט נעמליך אין די אינערליכקייטען פון דער פירשטין געפונען... צומאָלען גלאָז.

איצט האָבע זיך, אַלזאָ, די השערות, אַז די פירשטין איז נישט געשטאָרבען מיט קיין נאַטירליכען טויט — בעשטעטיגט.

די כעמישע עקספּערטיזע איבער די אינערליכקייטען פון דער פירשטין וועט נאָך איצט דערגענצט ווערען מיט אַ מעדיצינישע עקספּערטיזע, און דאַן וועלען די אַקטען צוריק איבערגעשיקט ווערען צו דער געריכטליכער מאַכט קיין לוצק, וואו די אויספאָרשונג איז די גאַנצע צייט געפיהרט געוואָרען און וואו זי וועט פערענדיגט ווערען.

ווי מיר האָבען שוין איבערגעגעבען, פאַלט דער ערשטער חשד אויף דער פירשטינ'ס קרוב, וועלכער איז געווען דער געזעצליכער איינציגער יורש.

דער דאָזיגער קרוב געפינט זיך אין אויסלאַנד, וואו ער פערנעהמט אַ פּוילישען דיפּלאָמאַטישען פּאָסטען. ביז איצט איז ער נאָך קיין איין מאָל נישט פערהערט געוואָרען. ערשט איצט, נאָך דער סענסאַציאָנעלער ענטדעקונג, וועט ער אַראָבגעפאָדערט ווערען אין לאַנד אַריין צו דער אויספאָרשונג.

אין די געריכטס-קרייזען ערוואַרט מען מיט שפּאַנונג דעם ווייטערדיגען גאַנג פון די פאָרשונגען. נישט קיין קליינעם רושם האָט דער רעזולטאַט פון דער עקספּערטיזע אָנגעמאַכט אויך אין דער פּוילישער אַריסטאָקראַטישער וועלט

די, וועלכע אַזעוו האָט פעראַטען.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען.

(42

נאָך דעם דאָזיגען פאַל איז דער אַטענטאַט אויף סטאָליפּין'ען צוגעגרייט געוואָרען לויט די בעזו אינציגע, אויסגעאַרבעטע מיטלען, אַזוי ווי ס'זענען צוגעגרייט געוואָרען די אַטענטאַטען אויף פּלעווע'ן און אויפ'ן גרויספירשט סערגעי אַלעקסאַנדראָוויטש.

מ'האָט סטאָליפּין'ען אָפּגעהיט אויפ'ן וועג צווישען ווינטער-פּאַלאַץ, וואו ער האָט געוואוינט, און צאַרסקאָיע סיעלאָ, וואוהין ער פלעגט פאָהרען מיט ראַפּאָרטען צום צאַר. דער וועג איז געווען גוט בעקאַנט, מ'האָט געקענט די יאַכט-שיף, אין וועלכער סטאָליפּין פלעגט פאָהרען קיין צאַרסקאָיע סיעלאָ, אַלע סטאַציעס און אָפּשטייג-פּונקטער, אָבער סטאָליפּינ'ען האָט מען קיינמאָל נישט געקענט כאַפּען, הגם ער איז אָפט געפאָהרען צום צאַר אָדער אין מלוכה-דומע.

מ'האָט אַזעוו'ן איבערגעגעבען דעם נאָמען און דעם אַדרעס פון זשאַנדאַרמסקען אָפיצער, וועלכער פלעגט פונאַנדערשטעלען די וואַכען אויפ'ן וועג, דורך וועלכען סטאָליפּין איז געפאָהרען אַהין און צוריק; מ'האָט איהם איבערגעגעבען דעם אַדרעס פון דעם אָפיצער'ס געליבטער, ביי וועלכער ער פלעגט אָפט זיין, אויך גענוי די שעה'ען, ווען דער אָפיצער פלעגט געבען אינסטרוקציעס די בעאַמטע פון דער אָכראַנע. דאָס אַלץ איז געווען זעהר וויכטיג ביים אויספיהרען דעם אַטענטאַט, ס'איז אָבער נישט אויסגענוצט געוואָרען.

אויף די אַלע אומשטענדען איז מען אויפמערקזאַם געוואָרען ערשט פיל שפּעטער; ס'איז אויך קלאָר געוואָרען די סיבה, פאַרוואָס מען האָט בשום אופן נישט געקאָנט כאַפּען סטאָליפּינ'ען; גאַנץ איינפאַך, לויט אַזעוו'ס אָנווייזונגען האָבען די טעראָריסטען געוואַרט אויף סטאָליפּינ'ען אויף אַזעלכע גאַסען און וועגען, דורך וועלכע ער איז בערנישט געפאָהרען.

ווען דער צענטראַל-קאָמיטעט פון די ס. — ר. האָט זיך אין פריהלינג 1908 פערנומען מיט דער פראַגע פון פּראָוואָקאַציע אין דער פּאַרטיי, זיינען געווען באַוואוסט נאָר די רוהם-בלעטער פון אַזעוו'ס טעטיגקייט, ווי למשל זיין דעמאָנסטראַטיווער הפראישער זשעסט ביים צוגרייטען דעם פערצווייפעלטען באָמבען-אַטענטאַט אויף סטאָליפּינ'ען. דער געדאַנק אַליין וועגן אַזעוו'ן אַלס פּראָוואָקאַטאָר, ווי דער געדאַנק וועגן פּראָוואָקאַציע אין צענטער פון דער פּאַרטיי בכלל, איז מיט עמפּערונג אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

אָבער סוף כל סוף, אונטער'ן דראַנג פון בעזונדערע פּאַרטיי-מיטגלידער און גאַנצע גרופּען, האָט דער צענטראַל-קאָמיטעט בעשטימט „אַ קאָמיסיע אויסצופאָרשען די קלאַנגען וועגען פּראָוואָקאַציע אין דער ס. — ר.-ישער פּאַרטיי".

די קאָמיסיע האָט אויסגעהערט אַ רייה פּערזאָנען און האָט זיך בעקענט מיט די מאַטעריאַלען, וועלכע עס האָט געזאַמעלט די „קאָנספּיראַטיווע קאָמיסיע" פון דער פּאַריזער גרופּע. אַ חוץ דעם האָט דער צענטראַל-קאָמיטעט דעלעגירט דעם מיטגליד פון קאָמיטעט אַרגונאָוו'ן ער זאָל זיך ספּעציעל בעקענען מיט די קלאַנגען וועגען פּראָוואָקאַציע ביים דורכפאַל פון דער צמוג'דינער קאַמפּס אָפּטיילונג מיט לעבעדינצעוו-קאַלווינ'ן. דאָס איז געטון געוואָרען, ווייל ס'זענען אַרומגעגאַנגען קלאַנגען, אַז אויפ'ן פּראָצעס פון „די 7 געהאָנגענע" זאָלען עטליכע פון די בעשולדיגטע האָבען אָנגעוויזען אויף פּראָוואָקאַציע אַלס סיבה פונ'ם דורכפאַל.

אַרגונאָוו האָט קודם כל געהאַט די אויפגאַבע זיך אָדורכצורעדען מיט די אַדוואָקאַטען, וועלכע זענען אַרויסגעטראָטען אין דעם דאָזיגען פּראָצעס, ווייל די אַדוואָקאַטען זענען געווען די איינציגע זייטיגע פּערזאָנען, וואָס זענען צום פּראָצעס צוגעלאָזט געוואָרען און האָבען געהאַט וועלכע ס'איז ידיעות, הגם אויך פאַר די פערטיידיגער זענען געמאַכט געוואָרען שווערינקייטען און בעגרענצונגען: די אַקטען פון פּראָצעס האָבען די אַדוואָקאַטען בעקומען סך הכל אַ פּאָר שעה פאַר די געריכטס-פערהאַנדלונגען, און זייערע זעהונגען מיט די בעשולדיגטע זיינען געווען בעגרענעצט ביז צום מינימום.

אַרגונאָוו איז מיט דעם גרעסטען טייל פון די אַדוואָקאַטען געווען בעקאַנט פּערזענליך, צו די איבריגע האָט ער בעקומען רעקאָמענדאַציאָנס-בריף. ער איז קודם כל אַוועק צו דעם אַדוואָקאַט, אויף וועלכען מ'האָט אָנגעוויזען, אַז פון איהם שטאַמען עס די קלאַנגען וועגן פּראָוואָקאַציע אין דורכפאַל פון דער קאַמפּס-אָפּטיילונג.

אַרגונאָוו האָט ערקלערט דעם אַדוואָקאַט מיט וואָסער ציל ער איז צו איהם בעקומען און איהם געבעטען צו דערצעהלען, צי זיינען אין די געריכטס פערהאַנדלונגען, אָדער בעת די זעהונגען מיט די בעשולדיגטע נישט געווען קיין פאַקטען, וואָס זאָלען אָנדייטען אויף פּראָוואָקאַציע. דער אַדוואָקאַט האָט געגעבען ערקלערונגען נישט זעהר גערן, נאָר דאָך איז זיין ענטפער געווען אַ גאַנץ קלאָרער: ער האָט פון קיינעם נישט געהערט קיין רמזים אויף אַ פּראָוואָקאַטאָר. ער גופא, ווי פיל אַנדערע, האָט געהאַט דעם איינדרוק, אַז אַזאַ מין שרעקליכער דורכפאַל האָט נישט געקאָנט פאָרקומען אָהן דער הילף פון אַ פּראָוואָקאַטאָר.

אויף דער פראַגע פון אַרגונאָוו'ן, צי איז אמת דער קלאַנג, אַז איינער פון די בעשולדיגטע האָט איבערגעגעבען אַ וויכטיגע ידיעה און אַנ'אָנווייז אויף אַ פּראָוואָקאַטאָר און האָט דערביי פערלאַנגט מיטצוטיילען די ידיעה „דעם אָנגעזעהענסטען מיטגליד פון דער פּאַרטיי" — האָט דער אַדוואָקאַט בעגענטפערט, אַז ווען אַזאַ פאַל וואָלט פאָרגעקומען, וואָלט ער נישט געהאַט קיין רעכט וועגען דעם צו רעדען, נאָר איינענטליך איז דער פאַקט נישט געווען א.א.וו. אַרגונאָוו האָט אַרויסגעטראָגען דעם איינדרוק, אַז דער אַדוואָקאַט בעהאַלט עפּעס און בעמיהט זיך פון דעם עסק אַרויסצודרעהען.

אַרגונאָוו איז דאַן אַוועק צום צווייטען אַדוואָקאַט, וועלכער איז אַרויסגעטראָטען אַלס פערטיידיגער אין פּראָצעס פון די „7 געהאָנגענע". יענער האָט ערקלערט קאַטעגאָריש, אַז קיינער פון די בעשולדיגטע האָט נישט געמאַכט קיין שום אָנווייזונגען וועגען פּראָוואָקאַציע. ער אַליין, דער אַדוואָקאַט, מיינט, אַז די זאַך האָט דאָ אָהן פּראָוואָקאַציע נישט געקאָנט פאָרקומען. בעת'ן געשפּרעך איז אָנוועזענד געווען נאָך אַנ'אַדוואָקאַט פונ'ם זעלבען פּראָצעס און ער האָט ערקלערט דאָס זעלבע.

אַרגונאָוו האָט ענדליך בעזוכט דעם לעצטען אַדוואָקאַט פון די, וואָס האָבען פערטיידיגט די זיבען געהאָנגענע. די אינפאָרמאַציעס פון דעם אַדוואָקאַט, וועלכע האָט בכלל געהאַט אַ גרעסערען מאַטעריאַל, ווי די איבריגע, זענען געווען אַנדערע. ער האָט ערצעהלט, אַז אויף איין זעהונג, וועלכע ער האָט געהאַט מיט קאַרל טראַוובערג'ן, האָט פאַר איהם טראַוובערג אַרויסגעזאָגט דעם פערדאַכט, אַז אין צענטער פון דער פּאַרטיי, אָדער נעבען צענטער איז פערהאַן אַ פּראָוואָקאַטאָר. טראַוובערג האָט אָבער זיין מיינונג אַרויסגעזאָגט נישט אין קיין קאַטעגאָרישער פאָרם און האָט אויך נישט אָנגערופען קיין שום נאָמען. ביים געזעגענען זיך האָט קאַרל געבעטען איבערצוגעבען אַלעמען זיין ברידערליכען גרוס.

(פאָרטזעצונג קומט).

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע“.

עקזאָטישער ראָמאַן.

52)

כריזאַנטאַ האָט אין איהר בריף געשריבען:

„וואָרט אויף אַ ידיעה פֿון מיר אין נאַגאַסאַקי און קום נישט צו פֿאָהרען ביז איך וועל דיך נישט רופֿען. מיר זענען אַרומגערינגעלט מיט שפּיאָנען. מען ווייסט, אַז דו פֿאָהרסט מיר נאָך. היט זיך, דײַן לעבען איז אין געפֿאַהר. איך וואָלט אַ האַלב לעבען אַוועקגעגעבען איך זאָל דיך קענען איצט זעהען. אָבער דײַן לעבען איז מיר טײַערער פֿון אַלץ אין דער וועלט. איך וועל שוין ליבערשט וואַרטען, ביז עס וועט זײַן אַ בעסערע מעגליכקייט צו זעהען זיך מיט דיר, און דו זײַ פֿאָרזיכטיג און וואָרט, פֿאָהר נישט ווייטער פֿון נאַגאַסאַקי. אויף אייביג דײַנע.

כריזאַנטאַ“.

44.

דער באַל.

דער מאַהאַראַדזשע טשיטסוי האָט זיך נישט געקענט דער וואַרטען ביז עס וועט זיך ענדיגען דער טרויער נאָכ'ן פּרינץ אַלעשימאַ. דער טרויער האָט געדאַרפֿט דויערען לויט'ן מנהג 90 טעג.

דער מאַהאַראַדזשאַ האָט אָבער געוואָלט וואָס שנעלער צו־זאַמענפֿיהרען דעם פּרינץ פֿושימאַ מיט דער פּרינצעסין כריזאַנטאַ און ער האָט אונטער דעם אויסרייד, אַז מען דאַרף כריזאַנטא'ן פֿערוויילען און אַרויסשלאָגען איהר פֿונ'ם קאָפּ די טרויעריגע געדאַנקען, אַראַנזשירט אַ גלענצענדען באַל.

עס זענען געוועזען אײַנגעלאַדען פֿיל גוואַרדיע־אָפֿיצירען, געזאַנדטע פֿון די אייראָפּעאישע מלוכות דער עסטרײַכישער ערצ־הערצאָג, וועלכער האָט דאָ געוויילט אינקאָגניטאָ אַלס טוריסט, פֿיל הויכגעשטעלטע בעאַמטע און צווישען זיי אויך דזוק־טשעי.

דער באַל איז געווען פּראַכטפֿול. די עלעגאַנטע סאַלאָנען פֿונ'ם מאַהאַראַדזשאַ זענען געווען העל בעלויכטען מיט אַנ'אונ־געהויערער צאָהל פֿערשידענפֿאַרביגע אין פֿערשידענאַרטיגע עלעק־טרישע לאָמפּען.

גאַנצע מחנות מיט גיישעס האָט געוויילט די געסט. אין יעדער ווינקעלע האָט אויף די געסט געוואָרט עפּעס אַ נייער פּראַכטפֿולער סורפּריז פֿון פֿאָרשטעלונגען און פֿערוויילונגען.

די פּרינצעסין האָט אויסגעזעהן ווי אַנ'אמת'ע פּרינצעסין פֿון אַ מעשה'לע. איהר וואונדערבאַרע שעהנקייט בײַ דעם אייג־פֿאַכען ווייס־זײַדענעם טואַלעט האָט אַרויסגערופֿען קנאה בײַ די ראַמען.

די הערען זענען אַלע געווען ווי פֿער'כשופֿט פֿון איהר שעהנקייט.

דזוק־טשעי, דער שף פֿון די גראַנדוקען (אַ פּאַטריאָטישע פּאַרטיי) האָט נישט אַראָפּגעלאָזט זײַן ענטציקטען פֿערליבטען בליק פֿון דער פּרינצעסין.

פּלוצים איז צו דזוק־טשע'ען צוגעקומען אַנ'אָפֿיציר און איהם עפּיס שטיל אײַנגערוימט אין אויער אַרײַן.

דזוק־טשע איז מיט דעם אָפֿיציר באַלד אַרויס אויף דער וועראַנדע פֿונ'ם ווינטער־גאָרטען.

— זאָגט איהר, אַז דאָקטאָר לעווי, איז אָנגעקומען קיין נאַגאַסאַקי.

און משפּי־אי נעהמט זיך אונטער איהם צו דערמאָרדען? האָט געפֿרעגט דזשוק־טשע בײַם אָפֿיציר

— יאָ, און דער מאַהאַראַדזשאַ פֿיהרט אָן מיט דעם פֿער־ברעכען: האָט געענטפֿערט דער אָפֿיציר.

— ווי קען מען זיך ענטשליסען אויף עפּעס אַזאַ זאַך — האָט אויסגעשריגען דזוק־טשעי — זיי ווילען ברענגען אַנ'אומגליק אויפ'ן פֿאָטערלאַנד. דאָקטאָר לעווי איז אַ דײַטשער אונטערטאַן מיר טאָרען מיט דער דײַטשער רעגירונג נישט אָנהויבען.

דזוק טשעי'ען איז געגאַנגען נאָך אין עפּעס: ער האָט געוואָלט פֿאַר יעדען פּרײַז שטערען דעם פּלאַן פֿון מאַהאַראַדזשאַ חתונה צו מאַכען כריזאַנטען מיט'ן פּרינץ־פֿושימאַ און ער האָט בעשלאָסען, אַז אויב דעם מאַהאַראַדזשאַ שטעהט נישט אָן פֿאַר אַנ'איידעם ער, דער יאַפּאַנישער ווייקאָנט דזוק־טשע זאָל־ושע זײַן דער דײַטשער דאָקטאָר לעווי.

— איך וועל נישט דערלאָזען צו דעם פֿערברעכען האָט גע־זאָגט דער ווייקאָנט צום אָפֿיציר. — געה און פֿאָרש נאָך אַלע אונטערנעמונגען פֿון די משפּיאיטען און איך וועל וואָרנען די פּרינצעסין פֿאַר'ן געפֿאַהר, וואָס עס דראָהט איהר געליבטען.

דער ווייקאָנט איז צוריק אַרײַן אין זאַל, וואו עס האָבען זיך געוויילט די געסט, צווישען דעם יונגוואַרג האָט ער בעמערקט די פּרינצעסין.

ער איז צו איהר צוגעגאַנגען און שטיל אײַנגערוימט עפּיס אין אויער אַרײַן.

כריזאַנטאַ האָט נאָר געהערט די ווערטער „דאָקטאָר לעווי“ דאָס איז אָבער געוועזען גענוג, אַז זי זאָל זיך אונבעמערקטערהייט אָפּטיילען פֿון די געסט און אַרויס אין דער בילדער־גאַלעריע.

דזוק־טשעי איז איהר נאָכגעגאַנגען.

— פּרינצעסין, האָט ער אָנגעהויבען גלײַך פֿונ'ם עצם ענין — איך האָב אײַך ליב מעהר פֿון אַלץ אין דער וועלט. איך ווייס אָבער, אַז אייער האַרץ געהער דעם דאָקטאָר לעווי, און איך בין צו צערליך איך זאָל אײַך שטעהן אין וועג. שלעכטע מענשען, צווישען זיי אויך דער מאַהאַראַדזשע, ווילען אומברענגען דעם דאָקטאָר. איך בין אײַך געקומען זאָגען וועגען דעם, איך וויל אײַך אויך זאָגען, אַז איך וועל פֿון אַלץ, וואָס איז אין מײַן מעגליכקייט צו דעם פֿערברעכען נישט צו דערלאָזען.

(פֿאָרטזעצונג קומט)

טליתים־פֿאַבריק

אויספֿאַרטיגונג פֿון וואָלענע, האַלב־וואָלענע זײַדענע טליתים פֿאַר עקספּאָרט, ווי אויך טליתים־קטנים הוראט און דעטאַיל! מיט אויספֿאַר־טיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען בילוגער ווי איבעראַל

בײַ א. ה. צישינאָווסקי, קאָמיענגאַ 5.

אין צוויי־טען הויף פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אײַך! 298 בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

מאַסאַזש־און הייל־גימנאַסטיק־שולע און קאַבינעט

פֿון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנע 6, טעל. 51-89.

דיקענבײַנער־פֿערקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען־שמערצען, פֿעט־זוכט, אַרטרעטיזם, שטוהל־פֿערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, בעהאַנדלונג פֿון פּיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, ווערט אַרויסגעגעבען אַ צייגניש. עמפּפֿאַנג פֿון 3 ביז 5.

לונגען־קראַנקהייטען!

רעקאָמענדירט דורך די הײַע דאָקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

בײַ סיכאַטעם, בראָנכיט, הוסט פֿערלײַכטערט בײַ פֿלעגמאַ, פֿערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם זעלבסטגעפֿיהל פֿון קראַנקען, פֿערגרעסערט די וואָג פֿון קערפּער

„Balsám Thlocolán Aqe“ פֿערקויפֿען אַפּטייקען.

פֿערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פֿון דער אַפּטייק 1462

A.Gąsecki w Wárszáwie, ul. Leszno 41

לעטשניצע פֿון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפֿען פֿון 9 פֿריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען־קר.	4—3
ד"ר כערשנער	קינדער־קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לוביטש	הויט־און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גײַסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען־קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערנסאָן	פֿרויען און געבורטס־הילף	4—3

ספּעציעל־אָפּטיילונגען: רענטגען, עלעקטריזאַציע, קוואַרץ־לאַמפּע, דיאַטערמיע, אַנאַליזען, ליכט־בעשטראַהלונג, טעראַפּיע, מאַסאַזשען, אָפּעראַציעס. אויך פֿערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען געמאַכט אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פֿלעגמע און בלוט. 2120

אימפֿונגען געגען שקאַרלאַטין.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפֿענט געוואָרען אַ

דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן־אַרצט	10 2 נ.מ.
ד"ר לאָזשינסקאַ סמאַראַפּאָלסקאַ	צאָהן־אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוואוסטע וואַר־שאַווער פֿירמע א. נ. J. KRZYPOW האָט ערעפֿענט אין

לאָדז, 16 בענעדיקטאַ 16

א מעבעל־לאַגער

קויפֿט און פֿערקויפֿט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, נײַ־מאַשינען, ווי אויך גאַרדע־ראָבען, אַנטיקען און פּעלצען. כ'קויף פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פּרײַזען. קומט און איבערצייגט אײַך 683

פֿאַרטס איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע

פֿעלד־בעטען

פֿערזעהען מיט דער פֿאַבריק־מאַרקע

PALMA-PATENT

פֿאַר העלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטעקט אויף לאַגער אין גרויסען אויסוואַהל: ניקעל־בעטען, קינדער־בעטען, מאַטריקאַנקעס, קינדער־וועגעלעך, שטעקאַחעס און געבעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרײַזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרײַזען!

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24.

אין קויף און פֿערקויף

מעבעל

דיוואַנעס, פּעלצען, נײַ מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָ־וואַרען א. ז. וו. און צאָהלט די העכסטע פּרײַזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19

(דזיעלנאַ)

אין מעבעל־געוועלב, (פּריוואַט־וואוינונג שענקעוויטשאַ 29) בײַ מיר איז שטענדיג דאָ פֿערש. געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פֿערקויפֿען. 1382

דער בעוואוסטער מאָלער און טאַפּעצירער

— מיט פֿיל־יעהריגער אויסלענדישער פּראַקטיק — י. א. וועלניאַרזש

נאָמט אָן פֿערשידענע אַרבייט אין אינלענדישע און אויסלענ־דישע סיסטעמען, י. פֿאַר גוטע אַרבייט גאַראַנטירט.

מעסיגע פּרײַזען ▲▲ מעסיגע פּרײַזען.

צו דערוויסען זיך בײַם צייטונגס־פֿערקויפֿער וועלניאַרוש עק צעגעלניאַנאַ און ווסכאָדניאַ. 1811

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן־אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָ־ניאַ 15, טעל. 31-08

היילט גאַנץ פֿערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד־קראַנקהייטען. צאָהן־ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט־בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פֿון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פֿון 9—12 פֿאָרמיטאָג און פֿון 3—7 אַ ווינער אָוונד. ביליגע פּרײַזען. 1481

LEKRZ-DENTYSTA — צאָהן־אַרצט

M. KARABANOW

ווסכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפֿאָן 59-09

היילט, פּלאָמבירט ציהט ציין גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע ציין אָהנע גומען און רעפּעראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפֿערטיגט. נעהמט אָן פֿון 9 פֿריה ביז 8 אין אָוונד. 1195

לעטשניצע פּרײַזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

— ד"ר —

י. הערשפֿינקעל

Zawadzka 15, telefon 11-87

— — ספּעציאַליסט פֿאַר — — קינדער - קראַנקהייטען.

נעמט אָן אינדערהיים פֿון 8—10 פֿריה און פֿון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ“.

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66

צאָהן - כירורג

ספּעצ. פֿון כירורגישע קראַנק־הייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דזשאָנסלעס, צאָהן - פֿיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פֿון 1½—5 און פֿון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל־אַרצט פֿאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען

Nawrot 8, telefon 19-90.

עמפּפֿאַנגט פֿון 4—7 אָוו. 541

אכטונג, צייטונגס־פֿערשפּרייטער!

הײַנט, מאָנטאָג, דעם 28 מערץ פּינקטליך 8 ווייגער אין אָוונד קומט פֿאָר אין אייגענעם לאָקאַל, פּיעטרקאָווער 66 אַ

דרינגענדע פֿערזאַמלונג

מיט דער בעטייליגונג פֿון אַ פֿאָרשטעהער פֿון קולטור־אַמט מיט פֿאָלגענדען טאָג־אָרדנונג: 1) פֿערלויף פֿון שטרייק, 2) היינטיגער מצב פֿאַנ'ער בערכט פֿון וואַרשאַ, צוליב דער וויכטיגקייט פֿון דער זאַך ווערען אַלע חברים גע־בעטען אונבעדינגט צו קומען פּינקטליך.

קיינער טאָר נישט פֿעהלען!!

1565 מיט אכטונג

די פֿערוואַלטונג פֿון פ"פ פֿון צייטונגס־פֿערשפּרייטער אין פּוילען אָפּטיילונג אין לאָדז.

דאַנטיסט און צאַהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פֿון 9 פֿריה ביז 8 אָוונד.

פּרײַזען ביליגע! בעראַטונג אָהן געצאָהלט

לעטשניצע פֿון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען

און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַפּאַפּאָרט	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3-2 11-10 7½ —6½
ד"ר רוזשאַנער	הויט־און געשלעכט־קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין־פּאַלאַק	אויגען־קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען־קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער־קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פֿרויען־און געבורטס־הילף	6-5 1-11½
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע־קראַנקהייטען	2-1.3 4-3
ד"ר ווײַנבערג	אינערע הערץ לונגען־קר.	7-5½ 1-11
ד"ר סטופּעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראָדזשענטשיק	צאָהן־אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן־אַרצט	2—9

צאָהן־פֿונהיילונג, בעלייכטונגען, קראָנען, פּלאָמבען, א או. ו. בײַ דער לעטשניצע איז געעפֿענט געוואָרען

רענטגען־אינסטיטוט

היילונג פֿון הויט־קראַנקהייטען פֿון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פֿאַר בעשטראַהלונג און דורכלײַכטונ־גען, קוואַרץ־לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פֿאַר שוועסטער. אונפֿונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פֿון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפֿען זונטאָג. וויזיט אין דער שטאָט.

ד"ר י. אינפֿעלד

וואוינט איצט אויף

42 ווסכאָדניאַ 42

פֿריאָנט, 2. שטאָק. שפּרעכשטונדען פֿון 5—8 טעגליך.

LICYTACJE PRZYMUSOWE.

Magistrat m. Łodzi — Wydział Podatkowy niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 6 IV, 1927 roku między godz. 9-tą rano, a 4-tą po południu odbędą się przymusowe licytacje ruchomości niżej wymienionych osób za niewpłacone podatki.

1) Amzel Abram, Nowomiejska 15, meble
2) Alter Icek, Konstantynowska 43, szafa.
3) Aptekarz W. Dolna 12, meble.
4) Ajzensztajn I. Wolborska 9, szafa.
5) Altman M. Konstantynowska 63, materjały piśmienne.
6) Apel Ch. Wolborska 39, szafa.
7) Adamski Fr. Marysińska 12, meble,
8) Berensztajn J. Południowa 13, kredens.
9) Birencwajg J. Gdańska 10, otomana, tremo.
10) Birnbaum H. Szkolna 17, tremo.
11) Borzechowski I. Brzezińska 19, meble.
12) Blachmanowa R. Brzezińska 35, meble.
13) Budziarek M. Franciszkańska 67, szafa,
14) Brzęczkowski F. Piwna 23, meble.
15) Brodaty M. Franciszka 15, meble.
16) Biernacki T. Zgierska 77, meble.
17) Baum G. Szkolna 7, meble
18) Blichman D. Łagiewnicka 13, meble.
19) Bernheim P. Konstantynowska 16, garnitur męski i palto.
20) Chmielewski M. Łagiewnicka 26, meble.
21) Cytrynbaum N. Północna 25, zegar, stół.
22) Cygielberg F. Zachodnia 49, pianino.
23) Chrzanowicz J. Podrzeczna 9, meble.
24) Działowski U. Aleksandrowska 5, otomana.
25) Ehrlichman L. Podrzeczna 15, meble.
26) Elinger M. Brzezińska 4, maszyna do szycia.
27) Fuks M. Północna 25, meble.
28) Frajberg C. Kościelna 5, 10 szt. koszul męskich
29) Fiszbajn Sz. Podrzeczna 29, meble.
30) Fajersztajn P. Szkolna 26, meble.
31) Grun Sz. Szkolna 16, kredens.
32) Grzybowski Ch. Konstantynowska 3, 20 palt damskich.
33) Galster B. Konstantynowska 51, meble.
34) Gelbart I. A. Nowomiejska 32, meble
35) Grynbaum Ł. Zielony Rynek 2, meble.
36) Grinberg Abr. Pl. Wolności 6, meble.
37) Galster B. Konstantynowska 51, meble.
38) Grinbaum Abr. Wolborska 35, meble.
39) Goldberg B. Drewnowska 8, meble.
40) Gutman A. Karwińska 6, kredens.
41) Gdański Ch. M. Konstantynowska 11, meble.
42) Gelkopf M. Brzezińska 69, meble.
43) Gliksman M. Wolborska 3 urządzenie sklepowe
44) Glaser D. Wolborska 17, bufet.
45) Galster B. Konstantynowska 51, meble. 10 metrów flaneli.
46) Gołębiowski A. Franciszkańska 27, szafa.
47) Halperyn I, Szkolna 17, meble, męskie palto.
48) Hochmanowa S. Mickiewicza 3, meble.
49) Herbe J. Marysińska 59, szafa, waszta! ręczny.
50) Hepner I. Kielbacha 4, meble.
51) Hendlisz J. Wolborska 34, meble.
52) Jasnokorski A. Marysińska 59, szafa.
53) Januszewicz Z. Brzezińska 47 urządzenie sklepu
54) Jasnokowski A, Marysińska 59, biurko.
55) Joskowicz M. Łagiewnicka 72, stół.
56) Joskowicz W. Jakuba 7, meble.
57) Jencze H. Brzezińska 113-115, meble, różne towary.
58) Kaplan Ch. Gdańska 25, meble.
59) Kirsztajn M. Plac Wolności 7, meble.
60) Firma Koziński i Lewkowicz, Sierakowskiego 37 maszyna do szycia.
61) Krause L. Północna 8, meble.
62) Kohn H. Północna 4, meble.
63) Kraskowski B. Łagiewnicka 27, urządzenie piwiarni.
64) Koch J. Zawiszy 9, szafa.
65) Lederman M. Północna 22.
66) Lewin E. St. Rynek 4, meble
67) Lewkowicz D. Franciszkańska 2-4, meble.
68) Lobersztajn B. Franciszkańska 30, meble
69) Landsberg I. Zachodnia 23, meble.
70) Lewin J. Północna 10, meble.
71) Lerman D, Konstantynowska 50, różny towar w sklepie.
72) Lubochiński Ch. Podrzeczna 4, meble.
73) Libich K. Brzezińska 62, meble.
74) Lubochiński I. St. Rynek 1, meble.
75) Moncarz Z. Północna 21, 3 pluszowe kapy
76) Milsztajn L. Zachodnia 23, meble.
77) Miller J. Ogrodowa 8, meble.
78) Mydlarska N. Konstantynowska 11, różne wydziny.
79) Nusewicz Ch. Podrzeczna 5, meble.
80) Nauman J. Nowomiejska 5, meble.
81) Olewski L. Konstantynowska 150, meble
82) Prusz I. Grosmana 8, meble, maszyna do szycia
83) Pranil A. Zgierska 59 szafa.
84) Patykowski F. Piwna 13, maszyna do szycia.
85) Piwny Sz. St. Rynek 4, meble
86) Probst I. Konstantynowska 22, meble.
87) Perle M. Ogrodowa 48, meble
88) Rozenberg L. Zgierska 17, otomana.
89) Rozencwajg G. Pieprzowa 4, szafa,
90) Rozensztajn J. Nowomiejska 32, maszynia płaterowane.
91) Rozencwajg S. Konstantynowska 23, szafa.
92) Repelewicz P. Franciszkańska 58, meble.
93) Rozenblum Ch. St. Rynek 6, meble
94)-a Kubisz L. Kochanowskiego 19, szafa.
94) Rudzka D. Ogrodowa 7 meble, pianino, maszyna do szycia.
95) Rozenblum D., Kielma 6, szafa.
96) Russak J. Konstantynowska 30, meble.
97) Ryczer P. Zgierska 33, 10 tuz. fartuchów.
98) Rachubiński K. Łagiewnicka 33, bufet
99) Rozenbaum S, Wolborska 17, bufet.
100) Rajchman J. Nowomiejska 28, 5 stolików z marmuru.
101) Rotenberg F. Jakuba 5, meble.
102) Stechowicz St. Zgierska 49, maszyna do szycia.
103) Sosnkowski P. Szkolna 23, meble.
104) Szymańska E. Wschodnia 24, meble.
105) Siberman S. Południowa 2, bibljoteka, biurko.
106) Szajn J. Szkolna 33, meble.
107) Szwarcenberg Abr. St. Rynek 6, meble
108) Szpilka A. Konstantynowska 73-a, zegar, kredens.
109) Szenrok M, Konstantynowska 98, kasa ogniotrwała.
110) Szmajewicz Szl. Północna 6.
111) Salem M. Północna 7, urządzenie sklepu.
112) Stryjkarz F. Północna 14, meble.
113) Szohn Fr. Brzezińska 19.
114) Sztyft H. Nowomiejska 28, 20 sztuk barchanu.
115) Sztenfeld M. Jakuba 16, meble.
116) Szyller A. Kochanowskiego 17, kredens.
117) Silber H. Konopnickiej 5, fortepian.
118) I. Szliti. Nowomiejska 28, materjały.
119) Szwarc Sz. Wolborska 18, meble.
120) Szlenczyński M. Zachodnia 21, meble.
121) Szpilka A. Konstantynowska 37a. meble.
122) Szwarcberg L. Konstantynowska 37, meble.
123) Skosowski M. Łagiewnicka 4, meble.
124) Słodkiewicz B. St. Rynek 1, lodownia 20 kg. wołowiny
125) Sobieraj Ign. Brzeska 18, towar w sklepie.
126) Trafny St. Bałucki Rynek 9, lustro.
127) Rudzka D, Ogrodowa 7, pianino, meble.
128) Topolewicz M. Wolborska 12, meble.
129) Kirsztajn T H. Zgierska 12, meble,
130) Tajtelbaum J. Konstantynowska 49, wódka, mydło 20 kg, lustro, waga.
131) Tenenbaum Marjan, Wolborska 21, meble.
132) Tomczak H Rybna 24, rower damski.
133) Tomczak Fr Rybna 24. szafa
134) Ulnower M. St. Rynek 2,
135) Urbański St. Zachodnia 21, meble.
136) Woler M, Podrzeczna 7, meble
137) Wolman W, Zgierska 53, lustro.
138) Wolkowicz Abr., Nowomiejska 6, swetry weln.
139) Wajkselfisz K, Konstantynowska 3 meble.
140) Wajnberg A., Konstantynowska 22, meble.
141) Winer K., Brzezińska 11, meble.
142) Wąsowicz W., Konstantynowska 43, meble.
143) Wolf Szl, Dworska 27, meble.
144) Więckowski J. N, Sikawska 36, meble,
145) Widawski J., Podrzeczna 31, meble.
146) Wajsberg U., Rybna 17, meble.
147) Wandachowicz St., Zgierska 97, meble.
148) Wilczakowski H., Młynarska 34, stół i krzesła.
149) Zilberberg Abram, Zgierska 9, urządzenie sklepowe.
150) Zysman A., Nowo—Targowa 14, meble.
151) Zecer Ch., Nowomiejska 31, 100 mtr. płótna białego.
152) Zarzewska R., Pomorska 3, meble.

W dniu 7 kwietnia r. b. między godz. 9—tą rano, a 4—tą po południu.

1) Arona Feliksa, Piotrkowska 37, meble.
2) Ajzner M., Sienkiewicza 9, kredens.
3) Altman I., 6—go Sierpnia 33, maszyna do szycia, meble.
4) Ajzenberg M., Zawadzka 15, tremo, zegar.
5) Adler W., Konstantynowska 59, meble.
6) Adler M., Żeromskiego 9, meble.
7) Brener i S—ka, Sienkiewicza 9. kasa ogniotrwała.
8) Biterman F., Sienkiewicza 15, szafa.
9) Bejlin Sz., 6—go Sierpnia 89, otomana.
10) Birnblum S., 6—go Sierpnia 29, kredens.
11) Beze R 6—go Sierpnia 35, tokarnia ręczna.
12) Bałaszewski Wl.. Traugutta 9; urządzenie sklepu.
13) Berger M Cegielniana 54, zegar, maszyna pończosznicza,
14) Bezdeski J., Cegielniana 57, kredens.
15) Białawski E., Cegielniana 63, meble.
16) Baum A., Cegielniana 5, meble.
17) Berliner M., Kamienna 3, meble.
18) Bajzer Ch, Narutowicza 29, meble.
19) Birnbaum H., Szkolna 17, meble.
20) Bilander I., Piramowicza 44, kredens, samowar.
21) Brzeziński L., Narutowicza 29, meble.
22) Bukowski P., Piotrkowska 18, 2 szafy.
23) Brajdbard I., 6—go Sierpnia 25, meble.
24) Bzdille A., 6—go Sierpnia 46, meble.
25) Baum A., Cegielniana 5, meble.
26) Balter Sz., Lipowa 27, meble.
27) Chasylew I. A, Cegielniana 27, 60 but. wódki.
28) Chasylew I, A, Cegielniana 32, 40 litr. likier i.
29) Chmielnicki S., Sienkiewicza 9, kredens.
30) Charkowski St., Sienkiewicza 25, skóra,
31) Cwajg F. Cegielniana 62, szafa.
32) Caryski M., Zawadzka 12, meble,
33) Cymamon Sz., Zawadzka 20, maszyna do szycia.
34) Chojnacki D., Andrzeja 37, meble.
35) Chasylew I. A, Cegielniana 32, wódki i likiery.
36) Czerwiakow M.. Wschodnia 21, meble.
37) Cymerman P Kamienna 2, stół.
38) Dunkelgrin J., Sienkiewicza 9. kredens.
39) Duda I M, Sienkiewicza 9, meble.
40) Działoszyński J., 6—go Sierpnia 35, otomana.
41) Działoszyński Sz., Wschodnia 25, szafa.
42) Dobrzyński J., Piotrkowska 59, maszyna do szycia, meble.
44) Dobrzyński J, Piotrkowska 59, maszyna do szycia, meble.
45) Dombrowska J. 6—go Sierpnia 36, meble, pierścionek.
46) Działowski M. Nowo—Cegielniana 44, kapa, 2 dywany.
47) Doner H, Kilińskiego 49, meble.
48) Dekert F. Pomorska 131, bufet.
49) Dynkiewicza M, Kamienna 8, meble.
50) Ludak J. Zawadzka 15, meble.
51) Dudelczyk J. Nowo—Cegielniana 12, meble.
52) Działoszyński T. Wschodnia 43, kasa ogniotrwała, meble.
53) Dębiński J. Kilińskiego 15, szafa.
54) Eleiger F. Sienkiewicza 9, kredens.
55) Eilenberg A. F, Cegielniana 60, meble.
56) Erenrajch Sz, Zawadzka 40, meble.
57) Einhorn A. Cegielniana 17, maszyna do szycia, meble.
58) Engler St, Narutowicza 20, nakrycia stołowe.
60) Fajnman I. Zielona 5/7, 24 swetrów, przędza.
61) Ferster H. Piotrkowska 45, obuwie.
62) Frydman Rapoport, Sienkiewicza 9, pianino.
63) Fisz I. K, Sienkiewicza 9, 2 szafy.
64) Frydman M. Sienkiewicza 9, kredens.
65) Fuks H, Sienkiewicza 15, bieliźnarka.
67) Frankenberg i Lewin, 6—go Sierpnia 3, meble gramofon.
68) Frenkiel C. 6—go Sierpnia 29, tremo.
69) Feiner A, 6—go Sierpnia 37, tremo.
70) Flaks M, Sienkiewicza 22, meble.
71) Fiszer D, Cegielniana 26, meble.
72) Frenkiel D. Gdańska 28, meble.
73) Fridman I. Zamenhofa 6, maszyna do szycia; 6 kg. skóry, meble.
74) Frajdenrajch B. A. Al, I, Maja 20, meble.
75) Fajwlowicz A. Piotrkowska 33, 100 mtr. towaru
76) Fiszer D, Cegielniana 26, meble.
77) Fiszer D, Cegielniana 26, maszyna do szycia, żyrandol, firanki.
78) Futerman F, Piotrkowska 28, 100 kap.
79) Frenkel A, Piotrkowska 54, biurko.
80) Frydman J, Konstantynowska 7, meble.
81) Gordon H. Pomorska 22; meble.
82) Gepner J. Sienkiewicza 9, szafa.
84) Gertler R, Sienkiewicza 9, kredens.
85) Gliksman A, Sienkiewicza 31, kredens.
86) Grawe H, 6—go Sierpnia 3, fortepian.
87) Goldberg A, 6—go Sierpnia 28, kredens.
88) Gelkopf, 6—go Sierpnia 34, szafa.
89) Goldberg H 6—go Sierpnia 33, meble.
90) Goldfarb L. 6—go Sierpnia 36, tremo.
91) Gomberg N. 6—go Sierpnia 37, tremo.
92) Gepner J, Piotrkowska 64, tytoń.
93) Gill H, Zawadzka 24, wyżyma zka, kredens.
94) Goldberg H. 6—go Sierpnia 33. szafa.
95) Goldlust H. Cegielniana 6, meble.
96) Galewski Ch, Traugutta 4, meble.
97) Gronis J. Nowo—Cegielniana 38, meble.
98) Grabowiecki Ch, Nowo-Cegielniana 39 kredens
99) Gothelf A. Zawadzka 28. meble.
100) Geduld M. Piotrkowska 35, meble.
101) Goldamer G, Kilińskiego 74/76, maszyna.
102) Grinberg M, Nowo—Cegielniana 7, meble.
103) Gostyński J. Nowo—Cegielniana 22, meble.
104) Groswid A. M. Wólczańska 63, maszyna do szycia, meble.
105) Goszałczany D, Żeromskiego 16, fortepian, szafa.
106) Goldsztajn I, Konstantynowska 58. kredens.
107) Goldberg I. Zielona 57, meble.
108) Gil Ł. Piotrkowska 31. maszyna do szycia; zegar.
109) Hamburger L. Piotrkowska 24, szafa.
110) Hamermesz M, Pomorska 87, 2 szafy.
111) Hize H, Zawadzka 15, meble.
112) Hajman M. Zawadzka 34, meble.
113) Hochenberg G. Kamienna 22, kredens.
115) Hiller N, Sienkiewicza 26, kasa ogniotrwała, meble.
116) Harasz P. D. Traugutta 4, meble.
117) Hendeles Ch, M. Kamienna 18. meble.
118) Janeczek i Józefowicz, Sienkiewicza 32; szafa.
119) Jarociński H. 6—go Sierpnia 36, meble.
121) „Irena" fabryka mydła, Nowo—Cegielniana 58. maszyna do szycia.
122) Jakubowicz L, Składowa 20; meble.
123) Justman I, Zielony Rynek 7, maszyna do szycia, meble.
124) Jakubowicz N, Zawadzka 3, meble.
125) Kuczyński H, 6—go Sierpnia 19, meble.
126) Krakowski B. Południowa 36. pianino, kasa ogniotrwała, meble.
127) Kurc G. Cegielniana 44, meble, 4 szt. towaru.
128) Król Ch, 6—go Sierpnia 18, tremo.
129) Kosman R, 6—go Sierpnia 35, szafa.
130) Kulik W, 6—go Sierpnia 37, zegar.
131) Kowalski K. Nowo—Targowa 9. meble.
132) Knoch A, Piotrkowska 123. motor elektryczny.
133) Kowalski N, Zawadzka 27, szafa, 2 kołdry, 5 poduszek.
134) Klinowski F. Konstantynowska 5, szafa, zegar
135) Kaperman P. Konstantynowska 11, meble.
136) Kosowski Ch, Zawadzka 4. kredens.
137) Klajnerer i Blumfeld, Piotrkowska 22, 5 szt. towaru.
138) Kapelusz E. Pl. Wolności 10. meble. kasa ogniotrwała
139) Kon J, Zachodnia 70, meble.
140) Szefner. Szkolna 4. meble.
141) Klajnlerer J Al. I Maja 5, meble.
142) Kasman Ch Zielona 6, maszyna do szycia.

(Ciąg dalszy — jutro).

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.